

Avdelning

Utvärderingsavdelningen

Handläggare

Ulrika Thafvelin

08-563 087 70

ulrika.thafvelin@uka.se

Rektorer vid berörda lärosäten

Pilotutvärdering av utbildning på grundnivå, förskollärarexamen

Beslut

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) beslutar att ge följande samlade omdöme för förskollärarexamina.

Högskolan Kristianstad

Förskollärarexamen, ifrågasatt kvalitet

Mälardalens högskola

Förskollärarexamen, hög kvalitet

Ärendets hantering

UKÄ har under 2016 och 2017 genomfört en pilotutvärdering av ett urval förskollärarytbildningar på grundnivå.

Utvärderingen har utgått ifrån de krav som ställs i högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100). Uppdraget ligger inom ramen för det nationella systemet för kvalitetssäkring av högre utbildning (*Nationellt system för kvalitetssäkring av högre utbildning. Redovisning av ett regeringsuppdrag, Rapport 2016:15*).

Pilotutvärderingen har haft som syfte att pröva och utveckla UKÄ:s metod för utvärdering av utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Utbildningar som får det samlade omdömet *ifrågasatt kvalitet* kommer att utvärderas på nytt i den ordinarie omgången av utbildningsutvärderingar. Utbildningar som får det samlade omdömet *hög kvalitet* räknas däremot som färdigutvärderade och kommer inte omfattas av den ordinarie omgången av utbildningsutvärderingar på grundnivå och avancerad nivå. (För närmare information, se *Vägledning för pilotutvärdering av förskolläraryt- och grundlärarytutbildning*.)

För granskningen av berörda utbildningar har UKÄ efter ett nomineringsförfarande utsett en bedömargrupp bestående av ämnessakkunniga, studentrepresentanter och arbetslivsföreträdare. Bedömarna har inte deltagit i beredning eller bedömning av utbildningar vid lärosäten där de uppgett jäv. En förteckning över bedömare och jävsförhållanden finns i bilaga 2 i bedömargruppens yttrande.

De underlag som ligger till grund för bedömningen framgår av bilaga 3 i bedömargruppens yttrande. Utifrån underlagen har bedömargruppen redovisat en

bedömning med vidhängande motivering av respektive utbildnings kvalitet utifrån nedanstående aspektområden och perspektiv (se bedömargruppens yttrande, bilaga 1).

Aspekтомråden:

- miljö, resurser och område
- utformning, genomförande och resultat
- uppföljning, åtgärder och återkoppling

Perspektiv:

- studenters perspektiv
- arbetslivets perspektiv
- jämställdhetsperspektiv.

I bedömargruppens yttrande ges även ett förslag till samlat omdöme för respektive utbildning.

UKÄ har innan detta beslut fattats skickat bedömargruppens preliminära yttranden till respektive lärosäte på delning, för att korrigera eventuella sakfel. Delningstiden var tre veckor. De svar som lärosätena inkom med framgår av bilaga 4. Bedömargruppen har tagit del av lärosätenas svar, och i de fall där bedömarna gjort bedömningen att det varit relevant har ändringar gjorts i yttrandena.

Universitetskanslersämbetets bedömning

Med utgångspunkt i bedömargruppens förslag ger UKÄ respektive utbildning det samlade omdömet *hög kvalitet* eller *ifrågasatt kvalitet*. UKÄ:s samlade omdöme för respektive utbildning och lärosäte redovisas i bilaga 1.

Beslut i detta ärende har tagits av generaldirektören Anders Söderholm efter föredragning av utredaren Ulrika Thafvelin i närvaro av avdelningschefen Karin Järplid Linde och strategi- och planeringsansvarige Per Westman samt kommunikationschefen Agneta Rolfer.

Anders Söderholm

Ulrika Thafvelin

Kopia till:
Bedömargruppen

Bilaga 1: Samlat omdöme

Högskolan Kristianstad

Lärosäte	Huvudområde/examen	ID-nr	Samlat omdöme
Högskolan Kristianstad	Förskolläraexamen	A-2016-09-3993	Ifrågasatt kvalitet
<p>Universitetskanslersämbetet instämmer i bedömargruppens ställningstagande.</p> <p>"Sammantaget visar underlagen att utbildningens kvalitet är ifrågasatt. Aspektområdet uppföljning, åtgärder och återkoppling bedöms inte vara tillfredsställande.</p> <p>Aspektområdet miljö, resurser och område bedöms sammantaget vara tillfredsställande. Det finns dock brister i uppföljningen av personalens kompetens och kompetensutveckling samt forskning som knyter an till förskolläraryrket. Bedömargruppen har också identifierat följande utvecklingsbehov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Professionskompetensen hos lärarna behöver öka i ämneskurserna. • Forskningen med inriktning mot förskola bör breddas så att en vidare forskningsbas finns vid högskolan. • Principerna för tilldelning av kompetensutvecklingstid behöver ses över så att lärarna ges bättre möjligheter att ta ansvar för sin kompetensutveckling. <p>Bedömargruppen vill lyfta fram som ett gott exempel principen yrke-ämne-forskning som tillämpas konsekvent i alla kurser och säkerställer att dessa tre ingångar finns med i varje kurs. Även lärosätets aktiva samverkansarbete med det omgivande samhället bör lyftas fram i detta hänseende.</p> <p>Aspektområdet utformning, genomförande och resultat bedöms sammantaget vara tillfredsställande. När det gäller målet "visa kännedom om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen" är bedömningen att utbildningen inte säkerställer studenternas måluppfyllelse vilket särskilt framgår i bedömningen av de självständiga arbetena. Bedömargruppen har också identifierat följande områden med utvecklingsbehov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formuleringarna i kursdokumenten kring kvalitativ och kvantitativ metod behöver stärkas så att behandling, examination och studenternas måluppfyllelse säkras. • Behandling och examination av relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet behöver framträda tydligare i utbildningens olika delar, och skrivas fram tydligare i mål och examinationer. • Begreppet undervisning och utbildningsinnehållet barnets rättigheter behöver få en mer framträdande roll i utbildningens styrdokument. <p>Även inom detta aspektområde vill bedömargruppen lyfta fram som ett gott exempel att principen yrke-ämne-forskning i varje kurs i utbildningen bidrar till en helhetssyn i utbildningens utformning och genomförande. Den nära samverkan mellan högskoleförlagda kurser och den verksamhetsförlagda utbildningen framstår också som väl genomtänkt och fungerande, vilket uppskattas av studenterna.</p>			

Arbetslivsperspektivet bedöms vara tillfredsställande. Lärosätet har en genomtänkt och välplanerad verksamhetsförlagd utbildning, som fungerar väl och är uppskattad av studenterna. Det finns dock brister i uppföljningen.

Studentperspektivet bedöms vara tillfredsställande. Bedömggruppen ser dock behov av att utbildningen fortsätter utveckla former för deltagande och inflytande så att studenterna i större utsträckning deltar aktivt i arbetet med att utveckla utbildningen.

Ett jämställdhetsperspektiv bedöms integrerat i utbildningens utformning och genomförande även om utvecklingsbehov föreligger vad gäller jämställdhetsfrågor i relation till frågor om studentpopulation, lärarpersonal, kurslitteratur och bemötande av studenter av olika kön. Det finns även brister i uppföljningen.

Aspektområdet uppföljning, åtgärder och återkoppling bedöms inte vara tillfredsställande. Utifrån de samlade underlagen görs bedömningen att personalens kompetens och kompetensutveckling inte följs upp systematiskt. Det saknas systematisk uppföljning av den forskning som knyter an till förskollärarytbildningen. Det framgår heller inte hur uppföljningsresultat gällande forskningsanknytning omsätts i utbildningen. Vidare saknas systematisk uppföljning av utbildningens samverkansarbete med nationella och regionala aktörer och handledare i den verksamhetsförlagda utbildningen. Det saknas systematisk uppföljning av integrering av jämställdhetsperspektivet i utbildningen.

För att säkerställa att utbildningen långsiktigt håller hög kvalitet föreligger det således ett påtagligt behov av att utveckla systematisk uppföljning vad gäller:

- Lärarnas sammantagna kompetens och kompetensutveckling.
- Utbildningens forskningsbas och forskningsanknytning samt lärosätets samverkansaktiviteter.
- Integreringen av ett jämställdhetsperspektiv.

Bedömggruppen ser även ett behov av att säkerställa att uppföljningsresultaten leder till utveckling av utbildningen, samt återkoppling till relevanta intressenter, inte minst inom arbetslivsperspektivet."

Mälardalens högskola

Lärosäte	Huvudområde/examen	ID-nr	Samlat omdöme
Mälardalens högskola	Förskolläraexamen	A-2016-09-3994	Hög kvalitet
<p>Universitetskanslersämbetet instämmer i bedömargruppens ställningstagande. "Sammantaget visar underlagen att utbildningen håller hög kvalitet.</p> <p>Aspektområdet miljö, resurser och område bedöms som helhet vara tillfredsställande. När det gäller aspekten personal vill bedömargruppen särskilt lyfta som ett gott exempel att förskolläraryrket har satsat på adjungerade lärare. Vad avser utvecklingsområden vill bedömargruppen nämna följande områden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Att, till studenter och andra intresserade, tydligare kommunicera den vid lärosätet pågående och nyss avslutade forskningen, både på senior nivå och doktorandnivå. • Att fullfölja de ambitioner som uttrycks i självvärdering och ledningsintervjuer om ökad satsning på utbildningsvetenskaplig forskning, för att stödja forskningsutveckling och forskningsanknytning samt för att underlätta rekryteringen av forskarutbildade lärare till utbildningen. • Att öka andelen forskarutbildade lärare i utbildningen. Detta mål gynnas av ovanstående insatser, men kräver också extern rekrytering. <p>Aspektområdet utformning, genomförande och resultat bedöms som helhet vara tillfredsställande. När det gäller målet "visa kännedom om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, samt om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen" är bedömningen att utbildningen inte säkerställer studenternas måluppfyllelse vilket särskilt framgår i bedömningen av de självständiga arbetena. Bedömargruppen ser följande utvecklingsområden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ämnesstudiernas professions- och förskoleanknytning behöver stärkas. • Forskningsanknytningen behöver stärkas och göras tydligare för studenterna. • Området och begreppet "undervisning" behöver behandlas på ett fördjupat sätt i utbildningen, i kursinnehåll, fältstudier och examination, samt i relation till såväl som kunskap och förståelse som färdighet och förmåga. • Utbildningen bör ha fortsatt fokus på sambandet mellan examensmål, lärandemål, kursinnehåll, och examination, särskilt med avseende på arbetet med akademiskt skrivande, forskningsmetoder och examination av metoder. Lärandemål för vetenskapsteori bör tydliggöras. <p>Arbetslivsperspektivet bedöms som tillfredsställande. Arbetslivsperspektivet är centralt i utbildningen, och utgör ett påtagligt styrkeområde, vilket bedömargruppen vill framhäva.</p> <p>Studentperspektivet bedöms som tillfredsställande. Bedömargruppen vill dock framhäva att studentdeltagandet vid uppföljning och utveckling av utbildningen utgör ett angeläget utvecklingsområde.</p> <p>Jämställdhetsperspektivet bedöms som tillfredsställande. Bedömargruppen vill lyfta behovet av en</p>			

vidareutveckling och ökad problematiseringen av kön och jämställdhet i förhållande till innehåll, kommunikation, miljö, ledarskap, värden och så vidare, mot den egna förskollärarytbildningen.

Aspektområdet uppföljning, åtgärder och återkoppling bedöms som helhet och inom alla aspekter vara tillfredsställande. Som goda exempel kan nämnas att såväl förskoledidaktik som ämnesdidaktik och akademiskt skrivande har förstärkts i utbildningen som ett resultat av utvärdering och uppföljning. Studenternas delaktighet i utvärdering och uppföljning av utbildningens utformning, genomförande och examination behöver dock förstärkas och systematiskt följas upp."

Bedömargruppens yttrande över pilotutvärdering av utbildning på grundnivå, förskollärarexamen

Bedömargruppens uppdrag

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har gett oss i uppdrag att granska utbildningar som leder till förskollärarexamen. I bilaga 1 framgår våra bedömningar med vidhängande motiveringar och ett förslag till samlat omdöme för varje granskad utbildning.

Härmed överlämnar vi vårt yttrande till UKÄ.

Bedömargruppens sammansättning

I bedömargruppen ingick följande ledamöter:

- Professor Ingegerd Tallberg-Broman, Malmö högskola (ordförande och ämnessakkunnig)
- Professor Ann Quennerstedt, Örebro universitet (ämnessakkunnig)
- Madelene Viinikka, Högskolan Väst (studentrepresentant)
- Per Edberg, Umeå kommun (arbetslivsföreträdare).

Se bilaga 2 för bedömargruppens jävsförhållanden.

Bedömargruppens arbete

Utvärderingen har utgått ifrån de krav som ställs i högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100). Underlag för bedömningen har utgjorts av lärosätenas självvärdering inklusive bilagor som utarbetats utifrån *Vägledning för pilotutvärdering av förskolläraryrket och grundläroarbete*, självständiga arbeten, intervjuer med företrädare för den granskade utbildningen och studenter samt andra underlag som UKÄ tagit fram. Underlagen redovisas i bilaga 3.

Bedömningsprocessen

Utifrån underlagen har vi gjort en bedömning av utbildningarnas kvalitet utifrån nedanstående aspektområden och perspektiv.

Aspektområden:

- miljö, resurser och område
- utformning, genomförande och resultat
- uppföljning, åtgärder och återkoppling.

Perspektiv:

- studenters perspektiv
- arbetslivets perspektiv
- jämställdhetsperspektiv.

Bedömargruppens preliminära yttrande per utbildning har skickats till respektive lärosäte på delning, för att påpeka eventuella sakfel. Delningstiden var tre veckor. De svar som lärosätena inkom med framgår av bilaga 4. Vi har tagit del av lärosätenas svar, och i de fall där vi gjort bedömningen att det varit relevant har ändringar gjorts i yttrandena.

För bedömargruppen

Ingegerd Tallberg-Broman
Ordförande

Bilaga 1

Bedömargruppens motiveringar

Högskolan Kristianstad

Lärosäte Högskolan Kristianstad	Huvudområde/examen Förskolläraexamen	ID-nr A-2016-09-3993
<p>Aspektområde: Miljö, resurs och område Aspekt: Yrkesexamen Bedömning med motivering: Definitionen och avgränsningen av yrkesutbildningen är adekvat och överensstämmer med yrkesexamen i examensordningen.</p> <p>Självvärderingen och övriga underlag visar att utbildningen överensstämmer med hur förskolläraexamen regleras i examensordningen. Det framgår att lärosätet organiserar utbildningen i sammanhängande kurser som oftast löper över hela terminer. Detta bedöms som en styrka, då det torde stödja studenterna i att göra kopplingar mellan utbildningens olika delar. Lärosätet anger i självvärderingen och utvecklar i intervjuerna att förskollärautbildningen har en pedagogisk profil, vilken bygger på ett antal utgångspunkter. En av dessa, principen om att inkludera ett yrkes-ämnes-forskningsspektiv i utbildningen, vill bedömargruppen framhålla som ett gott exempel på hur ett helhetsperspektiv mellan utbildningens olika centrala delar kan åstadkommas samt hur närvaro av såväl vetenskapliga perspektiv som yrkesperspektiv kan bevakas i utbildningens alla delar.</p>		
<p>Aspektområde: Miljö, resurs och område Aspekt: Personal Bedömning med motivering: Antalet lärare och deras sammantagna kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens innehåll och genomförande.</p> <p>Graden av professionskompetens hos personalen bedöms vara tillfredsställande, men något svag i ämnesundervisningen. Det framgår av lärartabellen att ungefär en tredjedel av de lärare som undervisar på programmet har egen förskollärbakgrund. Dessa är huvudsakligen verksamma i kurserna inom utbildningsvetenskaplig kärna och verksamhetsförlagd utbildning, och i mindre utsträckning i ämnena. Det framgår dock av underlaget att det alltid ingår en person med yrkeskompetens i kursledningen för varje kurs, varför professionskompetens finns företrädd i samtliga kurser.</p> <p>Graden av vetenskaplig kompetens hos personalen bedöms vara tillfredsställande. Såväl i kurserna inom utbildningsvetenskaplig kärna och verksamhetsförlagd utbildning som i ämnena är ungefär hälften av undervisande lärare disputerade. Det finns vid lärosätet specifik vetenskaplig kompetens inom området förskola. Lärosätet saknar dock en professor med kompetens inom detta område. Vid intervjuerna redogör lärosätet för sina planer för att få permanent professorskompetens med inriktning mot förskola på plats.</p> <p>Möjligheten för lärarna att ta ansvar för sin kompetensutveckling bedöms vara något begränsad. Den tid som tilldelas lärarna för kompetensutveckling anges i självvärdering och intervjuer för adjunkter vara 200 timmar per år, något mer för lektorer. Att denna tid inkluderar tid för möten och kollegial samverkan anser bedömargruppen innebära en risk för att tiden för kompetensutveckling i allt för hög grad äts upp av administration, vilket i så fall inverkar negativt på personalens möjligheter att ta</p>		

Datum
2017-10-31Reg.nr
411-00413-16

ansvar för sin kompetensutveckling.

Lärarnas sammantagna kompetens och kompetensutveckling följs inte upp systematiskt för att säkerställa att utbildningen håller hög kvalitet. Resultat av uppföljning omsätts inte vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker inte till relevanta intressenter.

Utifrån de samlade underlagen görs bedömningen att utbildningen i nuläget inte gör systematiska övergripande uppföljningar av personalens kompetens och kompetensutveckling på kollegial nivå eller utbildningsnivå. Detta medför att utbildningen saknar en helhetsbild av personalens professionskompetens och vetenskapliga kompetens på förskolläraryrket samt även den systematik som behövs för att få en sådan tillstånd. Det uppges att det i stor utsträckning är upp till de individuella lärarna hur den avsatta tiden för kompetensutveckling används. Lärosätet redogör inte för någon viljeinriktning gällande kompetensutvecklingstidens användning. Hur kompetensutvecklingstiden används och vilka resultat som uppnås följs till viss del upp på individ- och enhetsnivå, men någon systematik för att få fram en helhetsbild för programmet av föreliggande kompetensutvecklingsbehov och resultaten av kompetensutvecklingen framgår inte. Då systematisk uppföljning av lärarnas kompetens och kompetensutveckling i huvudsak saknas, kan inte heller återkoppling och åtgärder ske. Också principerna för tilldelning av kompetensutvecklingstid skulle behöva klargöras för att ge lärarna bättre möjligheter att ta ansvar för sin kompetensutveckling. Även om lärosätet är medvetet om problematiken anser bedömargruppen att detta utgör en brist.

Aspektområde: Miljö, resurs och område**Aspekt: Utbildningsmiljö**

Bedömning med motivering: Det finns en för utbildningen relevant vetenskaplig och professionsinriktad miljö och relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Vid intervjuerna synliggjordes den forskning inom förskolans område som bedrivs vid lärosätet. Den forskning som redovisades bedöms som relevant och den vetenskapliga utbildningsmiljön bedöms vara tillräcklig. Miljön framstår dock som något begränsad till sin bredd och beroende av några få personer, vilket gör lärosätets forskningsbas för utbildningen sårbar. Bedömargruppen noterar att forskning bedrivs främst inom det naturvetenskapliga området och inom området hållbar utveckling. Den övriga förskoleforskning som anges är liten till sin omfattning. Bedömargruppen ser ett behov av att utbildningen arbetar för en breddning av den egna förskoleforskningen, exempelvis genom den professur som finns på planeringsstadiet, samt av att lärosätet intensifierar arbetet med att få fler forskande lärare på plats.

Utbildningsmiljöns professionsinriktning bedöms totalt sett vara tillräcklig. Den pedagogiska profilen yrke-ämne-forskning ger goda organisatoriska avtryck i utbildningen och totalt sett finns en god andel lärare med egen förskolläraryrkesbakgrund. Dessa är dock koncentrerade till vissa delar av utbildningen, och framför allt i ämnena där förskolläraryrket är svagare företräd i utbildningsmiljön. Studenternas möjligheter att tillägna sig ett forskande förhållningssätt bedöms vara goda. Lärosätet har en genomtänkt idé om vetenskaplig skolning, som inkluderar progression genom utbildningen. Utbildningen bedöms ha en relevant och aktiv samverkan med det omgivande samhället. Det finns en strategi för samverkan och lärosätets intresse för samverkan avspeglas på alla nivåer. För förskolans område har organisationsformer för samverkan mellan forskning och förskolans praktik utvecklats. Bedömargruppen anser att lärosätets aktiviteter och engagemang när det gäller samverkan utgör ett gott exempel på samverkan med samhället. Här kan särskilt nämnas den nyinrättade

Datum
2017-10-31Reg.nr
411-00413-16

forskningsplattformen för lärande, vilken syftar till att sammanföra samhällets behov av kunskap med lärosätets forskning, samt lärosätets pilotprojekt för att förankra studenternas självständiga arbeten i förskolans praktik.

Utbildningens forskningsanknytning och samverkan med det omgivande samhället följs inte upp systematiskt för att säkerställa att utbildningen håller hög kvalitet. Resultaten av uppföljning omsätts inte vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker inte till relevanta intressenter.

Lärosätet anger vid intervjuerna att uppföljning av utbildningens forskningsanknytning sker i kurs- och programutvärderingar. Utöver dessa redogör utbildningen inte för någon systematisk uppföljning. Bedömaregruppen anser att denna uppföljning är otillräcklig. Det saknas systematisk uppföljning av den forskning som knyter an till förskollärarytbildningen - dess inriktning och omfattning - och utbildningen har därmed ingen helhetsbild av utvecklingsbehov som bygger på sådan systematisk uppföljning. Det framgår heller inte av underlagen hur uppföljningsresultat gällande forskningsanknytning omsätts i åtgärder. Systematisk uppföljning av lärosätets samverkansarbete saknas också, vilket lärosätet visar medvetenhet om. Avsaknaden av uppföljning inom dessa områden bedöms vara en brist.

Sammanvägd bedömning av aspektområdet miljö, resurs och område

Bedömning med motivering: Aspektområdet miljö, resurser och område bedöms sammantaget vara tillfredsställande. Antalet lärare och deras sammantagna kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens innehåll och genomförande. Den forskning som redovisas bedöms som relevant och utbildningens vetenskapliga och professionsinriktade utbildningsmiljö bedöms vara tillräcklig. Vidare bedöms utbildningen ha en relevant och aktiv samverkan med det omgivande samhället. Lärarnas sammantagna kompetens och kompetensutveckling följs dock inte upp systematiskt och det saknas även systematisk uppföljning av den forskning som knyter an till förskollärarytbildningen.

Inom aspektområdet vill bedömaregruppen lyfta fram två starka områden:

- Principen yrke-ämne-forskning tillämpas konsekvent i alla kurser och säkrar att dessa tre ingångar finns med i varje kurs.
- Utbildningen bedriver ett aktivt samverkansarbete med det omgivande samhället.

Bedömaregruppen har också identifierat några områden med utvecklingsbehov inom aspektområdet:

- Professionskompetensen hos lärarna behöver öka i ämneskurserna.
- Forskningen med inriktning mot förskola bör breddas så att en vidare forskningsbas finns vid högskolan.
- Principerna för tilldelning av kompetensutvecklingstid behöver ses över så att lärarna ges bättre möjligheter att ta ansvar för sin kompetensutveckling.
- Det föreligger ett behov av att utveckla systematisk uppföljning på en rad områden knutna till aspektområdet: lärarnas sammantagna kompetens, användning och utfall av den sammantagna kompetensutvecklingen, utbildningens forskningsbas och forskningsanknytning samt utbildningens samverkansaktiviteter.

Aspektområde: Utformning, genomförande och resultat**Aspekt: Måluppfyllelse av kunskapsformen kunskap och förståelse**

Bedömning med motivering: Utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställer att studenterna uppnått examensmålet "visa sådana kunskaper inom det förskolepedagogiska området och sådana ämneskunskaper, inbegripet kännedom om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, som krävs för yrkesutövningen" när examen utfärdas.

Lärosätet visar i självvärderingen och övriga underlag att det finns en genomtänkt och väl inarbetad struktur för att examensmålet ska vara levande i utbildningens planering och genomförande. Lärosätet har kontroll på var i utbildningen examensmålet behandlas och de anger i självvärderingen att betygsriterier för kurserna skrivs utifrån examensmålen. Av självvärderingen framgår ovanstående systematik i form av en tydlig linje mellan målet i examensordningen, kursmålen i kurser och vidare till utbildningsaktiviteter och examination. Utbildningens princip om relationen mellan yrke-ämne-forskning ger en helhetssyn som bidrar till att målet säkerställs. Tydligt konkretiserade progressionsplaner och riktlinjer är upprättade och lärosätets arbete med att säkra studenternas progression genom utbildningen bedöms fungera väl.

Utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställer att studenterna uppnått examensmålet "visa sådana kunskaper förskoledidaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det förskolepedagogiska området och inom de ämnesområden som utbildningen avser samt för yrkesutövningen i övrigt" när examen utfärdas.

Av de samlade underlagen framgår på ett trovärdigt och konkret sätt hur utbildningens utformning och innehåll säkerställer studenternas didaktiska kunskapsutveckling. Bedömargruppen ser en tydlig linje mellan målet i examensordningen, kursmålen i olika kurser och vidare till utbildningsaktiviteter och examination. Principen om yrke-ämne-forskning i varje kurs i utbildningen ger en helhetssyn som bidrar till att målet säkerställs. Tydligt konkretiserade progressionsplaner och riktlinjer är upprättade. Bedömargruppen anser att högskolans arbete med att säkra studenternas progression fungerar väl.

Utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställer inte att studenterna uppnått examensmålet "visa kännedom om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, samt om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen" när examen utfärdas.

Bedömningen av detta examensmål bygger förutom självvärdering och intervjuer också på självständiga arbeten. Det framgår av självvärderingen att vetenskapsteori och forskningsmetoder behandlas explicit i kursen Vetenskapsteori, barndomar och mötesarenor där även lärandemål och betygsriterier beskrivs. Bedömargruppens uppfattning är att vetenskapsteori behandlas och examineras på ett tillfredsställande sätt. I de självständiga arbetena framgår att studenterna till en övervägande del har tillfredsställande kännedom om vetenskapsteori.

Kännedom om både kvalitativ och kvantitativ metod specificeras inte i lärandemål eller betygsriterier, där istället den mer generella benämningen metoder används. Bedömargruppen anser att utbildningens målformuleringar och bedömningsriterier vid examination av metodkunskap är svaga. Också examinationen av momentet är svag, då denna huvudsakligen sker muntligt i seminarieform. I de självständiga arbetena framgår att endast hälften av studenterna visar kännedom om kvalitativ och/eller kvantitativ metod.

Ett lärandemål som relaterar till den sista delen i examensmålet - kännedom om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen - finns formulerat i kursen Examensarbete. Det saknas dock betygsriterium som svarar mot lärandemålet och examensmålet. I självvärderingen utreds inte hur denna del av examensmålet examineras. Vid intervjuerna hänvisade lärosätet bland annat till kursen Utvärdering och utveckling i förskolan, men

Datum
2017-10-31Reg.nr
411-00413-16

bedömargruppen finner inget lärandemål i denna kurs som på ett skarpt sätt fångar in det som avses i examensmålet. Kännedom om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen framträder i de flesta självständiga arbeten inte på en tillfredsställande nivå. Bedömargruppen anser att lärandemålen och examinationen i dessa kurser behöver förtydligas.

Bedömargruppen finner sammantaget svagheter när det gäller säkrande av måluppfyllelse för två av delarna i examensmålet. Detta gäller examination av både kvantitativ och kvalitativ metod samt behandling och framför allt examination av relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen. De svagheter som framkom i de bedömda självständiga arbetena är i linje med dem som bedömargruppen identifierat utifrån självvärderingen med bilagor.

Utbildningens utformning och genomförande främjar studenternas lärande och inbjuder studenterna att ta en aktiv roll i lärandeprocesserna och detta återspeglas i bedömningen av studenterna.

Utbildningens arbets- och examinationsformer är varierande vilket bedöms vara positivt och ett stöd i studenternas aktiva lärande. Lärosätet ger god och lättillgänglig information om utbildningen, vilket bedömargruppen anser ger goda möjligheter för studenterna att planera och ta ansvar för sina studier. Vidare tar lärosätet på olika sätt ansvar för studenternas olika förutsättningar och behov, exempelvis genom variation i genomförande och examination och dialog med lärare efter examination.

Utbildningens utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp och resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Uppföljning av utbildningens utformning och genomförande bedöms fungera väl vid utbildningen. Det finns utvecklade system för direkta möten mellan lärare och studenter, och systematiska kurs- och programutvärderingar görs. Dessa följs upp av programansvarig och kursråd som vid behov vidtar åtgärder för utveckling. Återkoppling sker till studenter, verksamhetsföreträdare och högskolans ledning.

Aspektområde: Utformning, genomförande och resultat**Aspekt: Måluppfyllelse av kunskapsformen färdighet och förmåga**

Bedömning med motivering: Utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställer att studenterna uppnått examensmålet "visa förmåga att tillämpa sådan förskoledidaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det förskolepedagogiska området och inom de ämnesområden som utbildningen avser samt för yrkesutövningen i övrigt" när examen utfärdas.

Av de samlade underlagen framgår att lärosätet genomgående i utbildningen kopplar samman ämnesdidaktik och verksamhetsförlagd utbildning, för att på så sätt knyta samman kursinnehåll med praktisk tillämpning. I intervjuerna styrks att detta är ett uppskattat och framgångsrikt sätt att organisera utbildningen, något som bedömargruppen menar utgör en styrka och ger studenterna goda möjligheter att öva förmågan att tillämpa didaktiska kunskaper. Lärosätet ger i självvärderingen exempel på hur lärandemål och betygskriterier vid examination hänger samman i en kurs. Tydligt konkretiserade progressionsplaner och riktlinjer är upprättade. Lärosätets arbete med progression för

Datum
2017-10-31Reg.nr
411-00413-16

målet bedöms vara gott.

Bedömargruppen vill dock understryka att flera av de mål som bedöms inom kunskapsområdet färdighet och förmåga, bland annat föreliggande, innehåller begreppet "undervisning", och noterar samtidigt att begreppet inte förekommer i kursplanen för den kurs som i självvärderingen används som exempel för att visa hur detta mål säkerställs. Intervjuerna kompletterade informationen och visade att undervisningsbegreppet behandlas i god omfattning i utbildningen.

Utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställer att studenterna uppnått examensmålet "visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje barns lärande och utveckling" när examen utfärdas.

Lärosätet anger i dokumentet Examensmålssäkring att målet examineras under samtliga terminer utom den första. I självvärderingen förklaras inte hur detta sker, förutom att exempel från den sista terminen ges. Exemplet visar utbildningsinnehåll som behandlar och examinerar målet på ett tillfredsställande sätt. Det framgår av det samlade underlaget att kurserna inom verksamhetsförlagd utbildning och fältdagar på platsen för verksamhetsförlagd utbildning spelar en viktig roll för detta mål, då självständigt genomförande av undervisning och andra aktiviteter i den pedagogiska verksamheten sker där.

Utbildningens utformning och genomförande främjar studenternas lärande och inbjuder studenterna att ta en aktiv roll i lärandeprocesserna och detta återspeglas i bedömningen av studenterna. Det finns flera inslag i utbildningen som främjar att studenterna tar en aktiv lärande roll gällande utveckling av färdighet och förmåga. Som goda exempel vill bedömargruppen lyfta fram arbetet omkring och under den verksamhetsförlagda utbildningen, det vill säga fältdagar, trepartssamtal (mellan student, lärare och handledare i den verksamhetsförlagda utbildningen) och integration av högskoleförlagda kursers innehåll och verksamhetsförlagd utbildning.

Utbildningens utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp och resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Uppföljning av utbildningens utformning och genomförande bedöms fungera väl vid utbildningen. Det finns utvecklade system för direkta möten mellan lärare och studenter, och systematiska kurs- och programutvärderingar görs. Dessa följs upp av programansvarig och kursråd som vid behov vidtar åtgärder för utveckling. Återkoppling sker till studenter, verksamhetsföreträdare och högskolans ledning.

Aspektområde: Utformning, genomförande och resultat

Aspekt: Måluppfyllelse av kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömning med motivering: Utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställer att studenterna uppnått examensmålet "visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling" när examen utfärdas.

Förmåga att göra bedömningar utifrån vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter tränas och

examineras vid en rad olika tillfällen under utbildningen. Målet framstår som i huvudsak väl behandlat och examinerat. Progressionen för målet bedöms vara tillfredsställande. Bedömargruppen noterar dock att när det gäller förmåga att göra bedömningar med särskilt beaktande av barnets rättigheter framträder detta varken i lärandemål, lärandeaktiviteter, betygskriterier eller examination i de kurser som i självvärderingen ges som exempel. Vidare förekommer inte uttrycket "barnets rättigheter", eller liknande, i lärandemålen för någon av de kurser som i dokumentet Examensmålssäkring anges examinera målet. Intervjuerna gav kompletterande information genom vilken det framgår att barnets rättigheter behandlas och examineras i utbildningen. Utbildningsinnehållet "barnets rättigheter" bör dock framträda mer i utbildningens dokument.

Utbildningens utformning och genomförande främjar studenternas lärande och inbjuder studenterna att ta en aktiv roll i lärandeprocesserna och detta återspeglas i bedömningen av studenterna. Utbildningens arbets- och examinationsformer är varierande, vilket bedöms vara positivt och utgöra ett stöd för studenternas aktiva lärande. Lärosätet ger god och lättillgänglig information om utbildningen, vilket bedömargruppen anser ger goda möjligheter för studenterna att planera och ta ansvar för sina studier. Vidare tar lärosätet på olika sätt ansvar för studenternas olika förutsättningar och behov, exempelvis genom variation i genomförande och examination och dialog med lärare efter examination.

Utbildningens utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp och resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Uppföljning av utbildningens utformning och genomförande bedöms fungera väl vid utbildningen. Det finns utvecklade system för direkta möten mellan lärare och studenter, och systematiska kurs- och programutvärderingar görs. Dessa följs upp av programansvarig och kursråd som vid behov vidtar åtgärder för utveckling. Återkoppling sker till studenter, verksamhetsföreträdare och högskolans ledning.

Sammanvägd bedömning av aspektområdet utformning, genomförande och resultat

Bedömning med motivering: Aspektområdet utformning, genomförande och resultat bedöms sammantaget vara tillfredsställande. Utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställer att studenterna uppnått två av tre mål inom kunskapsområdet kunskap och förståelse och samtliga mål inom kunskapsområdena färdighet och förmåga samt värderingsförmåga och förhållningssätt. Utbildningens utformning och genomförande främjar studenternas lärande och inbjuder studenterna att ta en aktiv roll i lärandeprocesserna, vilket återspeglas i bedömningen av studenterna. Uppföljning av utbildningens utformning och genomförande bedöms fungera väl vid utbildningen. Dessa följs upp av programansvarig och kursråd som vid behov vidtar åtgärder för utveckling. Återkoppling sker till studenter, verksamhetsföreträdare och högskolans ledning.

Inom aspektområdet vill bedömargruppen lyfta fram tre starka områden:

- Utbildningen uppvisar en genomtänkt linje från examensmål, via kursmål och kursinnehåll till examination.
- Principen om yrke-ämne-forskning i varje kurs i utbildningen bidrar till en helhetssyn i utbildningens utformning och genomförande.
- Den nära samverkan mellan högskoleförlagda kurser och den verksamhetsförlagda utbildningen framstår som väl genomtänkt och fungerande, vilket, enligt intervjuerna, uppskattas av studenterna.

Datum
2017-10-31Reg.nr
411-00413-16

Bedömagruppen har också identifierat några områden med utvecklingsbehov inom aspektområdet:

- Formuleringarna i kursdokumenten omkring kvalitativ och kvantitativ metod behöver stärkas så att behandling, examination och studenternas målpuppfyllelse säkras.
- Behandling och examination av relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet behöver framträda tydligare i utbildningens olika delar, och skrivs fram tydligare i mål och examinationer.
- Begreppet undervisning och utbildningsinnehållet barnets rättigheter behöver få en mer framträdande roll i utbildningens styrdokument.

Perspektiv: Arbetslivsperspektiv

Bedömning med motivering: Utbildningen är användbar och förbereder studenter för ett föränderligt arbetsliv.

Utifrån självvärderingen bedöms arbetslivets perspektiv vara centralt i utbildningen, bland annat markerat av utgångspunkten yrke-ämne-forskning och det tydliga genomslaget den har fått i utbildningen. Intervjuerna bekräftar detta, liksom att lärosätet har en genomtänkt och välplanerad verksamhetsförlagd utbildning, som fungerar väl och är uppskattad av studenterna. Variation i erfarenheterna från förskolans praktik säkras genom att studenterna ges tre olika placeringar under utbildningen. Den yrkesdeklaration som studenterna gör i slutet av utbildningen ser bedömagruppen som ett gott exempel på en tydligt arbetslivsorienterad uppgift. Lärosätet inhämtar på olika sätt aktuell information om arbetslivet från intressenter utanför högskolan, exempelvis genom samverkan med nationella och regionala aktörer och handledare i den verksamhetsförlagda utbildningen. För närvarande har utbildningen inte någon alumnverksamhet.

Utbildningens utformning och genomförande följs systematiskt upp för att säkerställa att utbildningen är användbar och förbereder för arbetslivet. Resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Förutom ovan nämnda information från omgivande intressenter framgår det i självvärderingen att arbetslivsperspektiv systematiskt följs upp genom kursvärderingar av verksamhetsförlagd utbildning, budgetdialoger och programdialoger med högskolans ledning. Det framgår dock inte tydligt hur resultaten av uppföljning omsätts till åtgärder för kvalitetsutveckling. Det framgår inte heller hur återkoppling sker till relevanta intressenter. När det gäller systematisk uppföljning av arbetslivsperspektivet ser bedömagruppen att det finns ett behov att utveckla denna avseende omsättning av utvärderingsresultat och återkoppling.

Arbetslivsperspektivet i utbildningen bedöms sammantaget vara tillfredsställande.

Perspektiv: Studentperspektiv

Bedömning med motivering: Utbildningen verkar för att studenterna ska ta en aktiv del i arbetet med att utveckla utbildningen.

Det framgår av både självvärderingen och intervjuerna att lärosätet ger goda möjligheter för studenterna att ge synpunkter på och påverka utbildningen. Detta görs såväl informellt i samtal mellan enskilda lärare och studenter, som formellt genom representation i relevanta organ och systematiska kurs- och programutvärderingar. Det framgår dock av intervjuerna att området inbegriper utmaningar att fortsätta vidareutveckla former för deltagande och inflytande så att studenterna i större utsträckning deltar aktivt i arbetet med att utveckla utbildningen.

Datum
2017-10-31Reg.nr
411-00413-16

Utbildningen följs systematiskt upp för att säkerställa att studentinflytandet används i kvalitetssäkring och utveckling av utbildningen. Resultaten av en uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Lärosätet har ett väl utvecklat system för kursvärderingar och för återkoppling till studenter av resultaten från den systematiska uppföljningen. Återkoppling sker dels muntligt av lärare vid nästa kursstart och dels via den nätbaserade lärplattformen. Utvärderingsresultatet sammanställs också i en kursrapport och åtgärder vidtas vid behov. Bedömaregruppen noterar problem med låga svarsfrekvenser, men även att lärosätet har gjort ansträngningar för att åtgärda dessa.

Studentperspektivet i utbildningen bedöms sammantaget vara tillfredsställande.

Perspektiv: Jämställdhetsperspektiv

Bedömning med motivering: Ett jämställdhetsperspektiv är integrerat i utbildningens utformning och genomförande.

Lärosätet redogör i självvärderingen och intervjuer för hur man arbetar med att utveckla studenternas förmåga att beakta jämställdhetsperspektiv i arbetet med barn och vårdnadshavare i förskolan. Trots att bedömaregruppen ser vissa svagheter görs bedömningen att jämställdhetsperspektivet integreras på ett tillfredsställande sätt. Vid intervjuerna framkom att en genomgång av samtliga kursplaner ur ett jämställdhetsperspektiv genomfördes 2016. Vidare redogjorde lärosätet för att det vid det senaste antagningstillfället gav de manliga studenterna möjlighet att välja att ingå i en studiegrupp med bara män. Detta för att de manliga studenterna ska ges möjlighet att diskutera de utmaningar som de ställs inför som män i förskolan, men också för att lärosätet har en förhoppning om att detta ska resultera i färre avhopp. Detta bekräftades av studenterna som ett bra initiativ.

Utbildningen saknar dock ett integrerat jämställdhetsperspektiv vad gäller en vidgad problematisering av förskolan som könad värde- och arbetskultur, exempelvis omkring de inkluderande och exkluderande som kan vara en konsekvens av denna kultur. Medvetenhet om jämställdhetsfrågor, exempelvis i relation till frågor om studentpopulation, lärarpersonal, kurslitteratur och bemötande av studenter av olika kön synliggörs inte i de samlade underlagen. Förutom resonemang om dominansen av kvinnor bland studenter och personal, finner bedömaregruppen i de samlade underlagen inga utvecklade redogörelser för en sådan vidare integrering av jämställdhetsperspektivet i utbildningen. Detta är ett viktigt utvecklingsområde för utbildningen.

Utbildningen följs inte upp systematiskt för att säkerställa att ett jämställdhetsperspektiv är integrerat i utbildningens utformning och genomförande. Resultaten av uppföljning omsätts inte vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker inte heller till relevanta intressenter.

Bedömaregruppen finner i de samlade underlagen inte någon redogörelse för systematisk uppföljning av jämställdhetsperspektivet i utbildningen. En genomgång av samtliga kursplaner ur ett jämställdhetsperspektiv är en värdefull aktivitet, men den representerar inte i sig en systematik. Då systematisk uppföljning saknas finns inte heller någon redogörelse för åtgärder eller återkoppling.

Jämställdhetsperspektivet i utbildningen bedöms sammantaget vara tillfredsställande.

Sammanvägd bedömning av aspektområdet uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: Aspektområdet uppföljning, åtgärder och återkoppling bedöms

Datum
2017-10-31Reg.nr
411-00413-16

sammantaget inte vara tillfredsställande. Utifrån de samlade underlagen görs bedömningen att personalens kompetens och kompetensutveckling inte följs upp systematiskt. Det saknas systematisk uppföljning av den forskning som knyter an till förskollärarytbildningen. Det framgår heller inte hur uppföljningsresultat gällande forskningsanknytning omsätts i utbildningen. Vidare saknas systematisk uppföljning av utbildningens samverkansarbete med nationella och regionala aktörer och handledare i den verksamhetsförlagda utbildningen. Vidare saknas systematisk uppföljning av integrering av jämställdhetsperspektivet i utbildningen.

För att säkerställa att utbildningen långsiktigt håller hög kvalitet föreligger det således ett påtagligt behov av att utveckla systematisk uppföljning vad gäller:

- Lärarnas sammantagna kompetens och kompetensutveckling.
- Utbildningens forskningsbas och forskningsanknytning samt utbildningens samverkansaktiviteter.
- Integreringen av ett jämställdhetsperspektiv.
- Bedömargruppen ser även ett behov av att säkerställa att uppföljningsresultaten leder till utveckling av utbildningen, samt återkoppling till relevanta intressenter, inte minst inom arbetslivsperspektivet.

Uppföljning av utbildningens utformning och genomförande bedöms fungera väl i relation till målen inom samtliga kunskapsområden. Det finns utvecklade system för direkta möten mellan lärare och studenter, och systematiska kurs- och programutvärderingar görs. Bedömargruppen noterar dock problem med låga svarsfrekvenser. Även arbete med uppföljning, åtgärder och återkoppling vad gäller studentinflytande bedöms som tillfredsställande.

Samlat omdöme: Ifrågasatt kvalitet

Bedömning med motivering: Sammantaget visar underlagen att utbildningens kvalitet är ifrågasatt. Aspektområdet uppföljning, åtgärder och återkoppling bedöms inte vara tillfredsställande.

Aspektområdet miljö, resurser och område bedöms sammantaget vara tillfredsställande. Det finns dock brister i uppföljningen av personalens kompetens och kompetensutveckling samt forskning som knyter an till förskollärarytbildningen. Bedömargruppen har också identifierat följande utvecklingsbehov:

- Professionskompetensen hos lärarna behöver öka i ämneskurserna.
- Forskningen med inriktning mot förskola bör breddas så att en vidare forskningsbas finns vid högskolan.
- Principerna för tilldelning av kompetensutvecklingstid behöver ses över så att lärarna ges bättre möjligheter att ta ansvar för sin kompetensutveckling.

Bedömargruppen vill lyfta fram som ett gott exempel principen yrke-ämne-forskning som tillämpas konsekvent i alla kurser och säkrar att dessa tre ingångar finns med i varje kurs. Även lärosätets aktiva samverkansarbete med det omgivande samhället bör lyftas fram i detta hänseende.

Aspektområdet utformning, genomförande och resultat bedöms sammantaget vara tillfredsställande. När det gäller målet "visa kännedom om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen" är bedömningen att utbildningen inte säkerställer studenternas måluppfyllelse vilket särskilt framgår i bedömningen av de självständiga arbetena. Bedömargruppen har också identifierat följande områden med utvecklingsbehov:

- Formuleringarna i kursdokumenten kring kvalitativ och kvantitativ metod behöver stärkas så att

Datum
2017-10-31

Reg.nr
411-00413-16

behandling, examination och studenternas måluppfyllelse säkras.

- Behandling och examination av relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet behöver framträda tydligare i utbildningens olika delar, och skrivs fram tydligare i mål och examinationer.
- Begreppet undervisning och utbildningsinnehållet barnets rättigheter behöver få en mer framträdande roll i utbildningens styrdokument.

Även inom detta aspektområde vill bedömargruppen lyfta fram som ett gott exempel att principen yrke-ämne-forskning i varje kurs i utbildningen bidrar till en helhetssyn i utbildningens utformning och genomförande. Den nära samverkan mellan högskoleförlagda kurser och den verksamhetsförlagda utbildningen framstår också som väl genomtänkt och fungerande, vilket uppskattas av studenterna.

Arbetslivsperspektivet bedöms vara tillfredsställande. Lärosätet har en genomtänkt och välplanerad verksamhetsförlagd utbildning, som fungerar väl och är uppskattad av studenterna. Det finns dock brister i uppföljningen.

Studentperspektivet bedöms vara tillfredsställande. Bedömargruppen ser dock behov av att utbildningen fortsätter utveckla former för deltagande och inflytande så att studenterna i större utsträckning deltar aktivt i arbetet med att utveckla utbildningen.

Ett jämställdhetsperspektiv bedöms integrerat i utbildningens utformning och genomförande även om utvecklingsbehov föreligger vad gäller jämställdhetsfrågor i relation till frågor om studentpopulation, lärarpersonal, kurslitteratur och bemötande av studenter av olika kön. Det finns även brister i uppföljningen.

Aspektområdet uppföljning, åtgärder och återkoppling bedöms inte vara tillfredsställande. Utifrån de samlade underlagen görs bedömningen att personalens kompetens och kompetensutveckling inte följs upp systematiskt. Det saknas systematisk uppföljning av den forskning som knyter an till förskolläraryrket. Det framgår heller inte hur uppföljningsresultat gällande forskningsanknytning omsätts i utbildningen. Vidare saknas systematisk uppföljning av utbildningens samverkansarbete med nationella och regionala aktörer och handledare i den verksamhetsförlagda utbildningen. Det saknas systematisk uppföljning av integrering av jämställdhetsperspektivet i utbildningen.

För att säkerställa att utbildningen långsiktigt håller hög kvalitet föreligger det således ett påtagligt behov av att utveckla systematisk uppföljning vad gäller:

- Lärarnas sammantagna kompetens och kompetensutveckling.
- Utbildningens forskningsbas och forskningsanknytning samt lärosätets samverkansaktiviteter.
- Integreringen av ett jämställdhetsperspektiv.

Bedömargruppen ser även ett behov av att säkerställa att uppföljningsresultaten leder till utveckling av utbildningen, samt återkoppling till relevanta intressenter, inte minst inom arbetslivsperspektivet.

Mälardalens högskola

Lärosäte Mälardalens högskola	Huvudområde/examen Förskolläraexamen	ID-nr A-2016-09-3994
<p>Aspektområde: Miljö, resurs och område Aspekt: Yrkesexamen Bedömning med motivering: Definitionen och avgränsningen av yrkesutbildningen är adekvat och överensstämmer med yrkesexamen i examensordningen.</p> <p>Utbildningens profil är att utgöra en akademisk professionsutbildning. Såväl innehåll som struktur är i god överensstämmelse med examensordningens angivelser och bedöms ge goda strukturella förutsättningar för utbildningen. Självvärderingen visar att utbildningen hålls samman av en progressionsmodell, som kännetecknas av en tydlig struktur med professionsinriktning på utbildningsvetenskaplig bas. Detta bedöms som en styrka i utbildningen. Utbildningens uppläggning markerar tre steg: att grundlägga i termin ett till två; att befästa i termin tre till fyra och att fördjupa i termin fem till sju. Examinationsformerna är relaterade till var i utbildningen de återfinns och vilket tema de relaterar till. Temana är tydliga och väl valda. De torde vara ett gott stöd för lärarna att organisera utbildningens upplägg och genomförande samt för studenterna att få en sammanhållen utbildning. Inledande tema behandlar förskolan i samhället, följt av förskolebarnet. I termin tre till fyra fokuseras Förskolans ämnesinnehåll och Förskolans pedagogik och didaktik. Under de avslutande tre terminerna fördjupas kunskaperna, med teman som Ämnesmässig fördjupning och Forskning i förskolan.</p> <p>Verksamhetsförlagd utbildning genomförs under tre perioder, termin ett, fyra och sju, och knyter an till temana i utbildningen. Sedan 2014 är alla förskollärestudenter placerade på övningsförskolor, med särskilda resurser för handledning och seminarier i samverkan mellan övningsförskolan och högskolan. Fältstudier, som återkommer de sex första terminerna, har en central roll att knyta samman utbildningens olika delar. Under avslutande termin ägnas halva terminen åt verksamhetsförlagd utbildning i syfte att bland annat ge studenten möjlighet att utifrån sina kunskaper i utbildningsvetenskaplig kärna, ämne och förskoledidaktik planera, organisera och leda verksamhet i syfte att skapa en god lärmiljö i förskolan.</p>		
<p>Aspektområde: Miljö, resurs och område Aspekt: Personal Bedömning med motivering: Antalet lärare och deras sammantagna kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens innehåll och genomförande. Det framgår av både självvärderingen och intervjuerna att utbildningen har en stor andel lärare med antingen yrkesbakgrund eller forskningsinriktning mot förskola och i flera fall både och. Lärarkåren bedöms ha bred och relevant kompetens i relation till utbildningens innehåll och genomförande. Genom intervjuerna tydliggörs hur de adjungerade adjunkterna bidrar till att stärka professions- och arbetslivsperspektivet och kopplingen mellan teori och praktik.</p> <p>Akademiseringen av utbildningen stöds av hög och relevant forskarkompetens vid utbildningen, av strategiska satsningar och av bland annat en inrättad gästprofessur inom det förskolepedagogiska området som också stöder utbildningens internationalisering. Vid intervjuerna framkom dock att lärosätet har rekryteringsproblem vad gäller vetenskapligt kompetent personal med förskolebakgrund, särskilt omnämns exemplet matematik. En stor andel av undervisningen vid förskollärarytbildningen</p>		

Datum
2017-10-31Reg.nr
411-00413-16

genomförs av adjunktgruppen, vilket framgår av lärartabellen. Lärosätet arbetar strategiskt med frågan att stärka den vetenskapliga kompetensen, dels genom att bygga upp vetenskaplig kompetens inifrån genom särskilda meriteringsprogram, dels genom att rekrytera utifrån, bland annat internationellt. För tillfället återfinns åtta adjungerade adjunkter som är förskollärare med anställning på en förskola (tjänstgör minst 50 procent) och med tidsbegränsad anställning på lärosätet. Detta stöder utbildningens målsättning vad gäller samverkan med arbetslivet, dess professionsinriktning och arbetslivsperspektiv. Såväl generell vetenskaplig kompetens som professionskompetens bedöms som tillfredsställande. Den i flera delar av underlaget uttryckta ambitionen att bygga en akademisk professionsutbildning med professionsföreträdare och vetenskapligt meriterade lektorer, professor och gästprofessor innebär en styrka i utbildningen och ett gott exempel, samtidigt som det också motsvarar en stor utmaning av få vetenskapligt kompetent personal på plats.

Lärarnas sammantagna kompetens och kompetensutveckling följs systematiskt upp för att säkerställa att utbildningen håller hög kvalitet. Resultat av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Kompetensutvecklingen inom de för utbildningen relevanta ämnesområdena underlättas av de organisatoriska förhållandena, då en större andel av den undervisande och forskande personalen är knuten till samma enhet. Härmed skapas goda förutsättningar för kollegiala möten, och återkommande mötes- och samarbetsstillfällen. I intervjuerna framkommer att enligt arbetstidsavtal ska alla medarbetare inom sin tjänst ha tio procent kompetensutveckling, som följs upp av närmaste chef i medarbetarsamtal. Kompetensutvecklingen stöds genom upprättandet av en individuell utvecklingsplan för varje lärare, vilken följs upp årligen. Planen behandlar såväl vetenskaplig som pedagogisk skicklighet och meritering. Flera exempel på kompetensutvecklande insatser riktade mot all personal framkommer i det samlade underlaget.

Lärosätet identifierar utvecklingsbehov på övergripande nivå och anordnar utbildningsinsatser i förhållande till dessa. Särskilda programdagar fastställs i god tid och närvaro är obligatorisk. Vid intervjuerna framhålls särskilt värdet för ämneslärarna av dessa programdagar, både som mötesplats med lärarkollektivet och då de möjliggör att stärka kunskap om och anknytning till förskole- och förskolläraryrkesrelevanta frågor. Kompetensutveckling för säkerställandet av utbildningens profil att utgöra en akademisk professionsutbildning, understöds enligt det samlade underlaget på flera sätt. En särskild satsning har genomförts, där samtliga undervisande lärare auskulterade i förskolan minst en dag, för att få kontakt med den praktiska förskoleverksamheten. Auskultationsdagen följdes upp med ett heldagsmöte. Verksamhetsplanerna de senaste åren klargör att samtliga lärare ska tillhöra en forskningsmiljö och delta aktivt i den seminarieverksamhet som finns, som ett led i att kompetensutveckla all personal i riktningen mot en akademisk professionsutbildning.

Aspektområde: Miljö, resurs och område

Aspekt: Utbildningsmiljö

Bedömning med motivering: Det finns en för utbildningen relevant vetenskaplig och professionsinriktad miljö och relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Den för utbildningen relevanta vetenskapliga och professionsinriktade miljön tydliggörs i såväl självvärdering som intervjuer. Den understöds av personalresurserna, den samlade kompetensen och de strategiska satsningarna. Detta gäller både den vetenskapliga och den professionsinriktade miljön. Den utbildningsvetenskapliga forskningen bedrivs vid lärosätet inom fyra olika forskningsmiljöer, och

Datum
2017-10-31Reg.nr
411-00413-16

den forskning som är av högst relevans för förskolans område är koncentrerad till en av dessa forskningsmiljöer. Det innebär att forskningen om förskola och yngre barn främst sker inom ett tematiskt område, något som också uppmärksammas av lärosätet som både styrka och svaghet.

Miljön inkluderar flera forskare vars forskning relaterar till utbildningens mål och inriktning. De deltar alla i undervisningen i varierande, i flera fall liten, omfattning. Genom intervjuerna tydliggjordes pågående och nyss avslutad forskning vid utbildningen. Bedömaregruppen vill framhålla det som ett angeläget utvecklingsområde att utåta, såväl till studenter som till andra intresserade, tydliggöra och kommunicera den pågående forskningen vid lärarutbildningen.

I intervjuerna med utbildningens ledning framkommer tre angelägna områden för vidare satsningar, bland annat genom forskning och kompetensutveckling: ämnet matematik, verksamhetsförlagd utbildning samt ledarskap. Det framgår av intervjuerna med ledningsgruppen att den ökade andelen forskningsanslag borde vikas mot utbildningsvetenskaplig forskning och att det behövs mer satsningar, vilket påverkar möjligheterna att rekrytera rätt kompetens. Bedömaregruppen instämmer i detta. Utmaningen vad gäller vetenskaplig kompetens och behovet av ytterligare satsningar för att säkerställa framtida behov av kompetens, framgår tydligt i både självvärderingen och intervjuerna. Frågan har definierats som ett utvecklingsområde av lärosätet, och är redan väl uppmärksammat på alla nivåer.

I enlighet med utbildningens profil, akademisk professionsutbildning, finns det goda möjligheter för de studerande att gå vidare till forskarutbildning inom ämnet didaktik. En tredjedel av dessa studenter hade vid tiden för självvärderingen inriktning mot det förskolepedagogiska området, vilket i hög grad bedöms som stärkande för den vetenskapliga, men också professionsinriktade, miljön. Därmed ackumuleras den förskolepedagogiska forskarkompetensen vid högskolan. De docentmeriterade forskarna utgör förutsättning för antagning av nya forskarstuderande och de får möjlighet att utveckla sitt forskningsområde i samarbete med doktorander samt genom handledning meritera sig vidare. Några av de forskarstuderande är också knutna till utbildningen genom undervisning. Detta bedöms sammantaget som en tydlig styrka i utbildningen.

Lärosätet redovisar i självvärdering och vid intervjuer flera exempel på samverkan med samhället, däribland deltagande i en regional samverkansplattform som syftar till att öka praktisknära forskning, såsom forskningsbaserad skolutveckling, samt deltagande i försöksverksamhet med övningsförskolor. Deltagandet i dessa samverkansformer bedöms vara av god omfattning. Vid intervjuerna vidareutvecklades texten i självvärderingen vad gäller exempel på samverkan mellan ämnen, verksamhetsförlagd utbildning och det förskolepedagogiska området, som underlättas av att allt är samlat i samma organisation under ett tak. Utbildningens forskningsanknytning och samverkan med det omgivande samhället följs systematiskt upp för att säkerställa att utbildningen håller hög kvalitet. Resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter. Uppföljning sker inom ramen för olika beslutande och beredande organ. Vid utbildningen finns råd och organ som ansvarar för uppföljning av kvalitet, forskningsanknytning och samverkan. Forskningsrådet följer upp kvaliteten på lärarutbildningens forskningsbas. Programföreträdaren har det särskilda ansvaret för förskollärarutbildningen och vidtar vid behov åtgärder. Samverkan följs av särskilda branschråd och övningsförskolornas huvudmän deltar i regelbundna dialogmöten. Akademins branschråd står för regelbunden uppföljning av kvaliteten på forskningsbasen. Det fungerar som informations- och kontaktorgan mellan högskolan och företrädare för förskolor i regionen och bedöms ha central funktion för uppföljning och återkoppling.

Datum
2017-10-31Reg.nr
411-00413-16**Sammanvägd bedömning av aspektområdet miljö, resurs och område**

Bedömning med motivering: Aspektområdet miljö, resurser och område bedöms sammantaget vara tillfredsställande. Såväl innehåll som struktur är i god överensstämmelse med examensordningens angivelser och bedöms ge goda strukturella förutsättningar för utbildningen. Antalet lärare och deras sammantagna kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens innehåll och genomförande. Det finns en för utbildningen relevant vetenskaplig och professionsinriktad miljö och relevant samverkan sker med det omgivande samhället. Lärarnas sammantagna kompetens och kompetensutveckling samt utbildningens forskningsanknytning och samverkan med det omgivande samhället följs systematiskt upp för att säkerställa att utbildningen håller hög kvalitet. Resultaten av uppföljning omsätts i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

När det gäller aspekten personal vill bedömargruppen särskilt lyfta som ett gott exempel att forskolläro-utbildningen har satsat på adjungerade lärare. För tillfället återfinns åtta adjungerade adjunkter, som är forskollärare med anställning på en förskola (tjänstgör minst 50 procent) och med tidsbegränsad anställning på lärosätet. Detta stödjer utbildningens målsättning vad gäller samverkan med arbetslivet, dess professionsinriktning och arbetslivsperspektiv.

Vad avser utvecklingsområden vill bedömargruppen särskilt nämna tre områden:

- Att, till studenter och andra intresserade, tydligare kommunicera den vid lärosätet och till utbildningen pågående och nyss avslutade forskningen, både på senior nivå och doktorandnivå.
- Att fullfölja de ambitioner som uttrycks i självvärdering och ledningsintervjuer om ökad satsning på utbildningsvetenskaplig forskning, för att stödja forskningsutveckling och forskningsanknytning samt för att underlätta rekryteringen av forskarutbildade lärare till utbildningen.
- Att öka andelen forskarutbildade lärare i utbildningen. Detta mål gynnas av ovanstående insatser, men kräver också extern rekrytering.

Aspektområde: Utformning, genomförande och resultat**Aspekt: Måluppfyllelse av kunskapsformen kunskap och förståelse**

Bedömning med motivering: Utbildningen säkerställer genom utformning, genomförande och examination att studenterna, när examen utfärdas, uppnått följande examensmål: "visa sådana kunskaper inom det förskolepedagogiska området och sådana ämneskunskaper, inbegripet kännedom om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, som krävs för yrkesutövningen".

Vad gäller det förskolepedagogiska området och det ämnesinriktade innehållet är det specificerat i ett antal kurser under utbildningstiden. Innehållet bedöms som relevant och i linje med examensmålen. De förändringar som skett i läroplan och arbetsliv med bland annat förstärkning av det pedagogiska uppdraget och olika ämnesinnehåll avspeglas i revidering av utbildningen med nya kurser, moment och i examinationsuppgifter. Lärosätet visar en medvetenhet om att ämnesstudiernas professions- och förskoleanknytning utgör ett angeläget utvecklingsområde. Lärosätet har också identifierat behovet att på olika sätt stärka detta område, något som bedömargruppen också vill framhäva. Här kan de kompetensutvecklingsinsatser och programdagar för all personal som arbetar i utbildningen, vilka syftar till ökad kunskap om verksamhet och profession, lyftas som goda exempel.

Som utvecklingsområde vill bedömargruppen också lyfta fram att vidare uppmärksamma den avvägning som sker mellan teoretiska kunskaper och resultat från forskning och forskningsbaserat utvecklingsarbete, vilket självvärderingen också tar upp. Vid intervjuerna framkommer kompletterande information angående forskning och forskningsanknytning. Programföreträdaren gör regelbundet uppföljningar och granskar forskningsanknytningen tillsammans med ämnesföreträdare. Även

Datum
2017-10-31Reg.nr
411-00413-16

kursernas innehåll och litteratur granskas. Härvid har också ämneskollegierna en viktig roll för genomgång och granskning av kursernas innehåll och litteratur. Forskningsanknytningen bedöms sammanfattningsvis kunna stärkas och kommuniceras tydligare till studenterna.

Utbildningen säkerställer genom utformning, genomförande och examination att studenterna, när examen utfärdas, uppnått följande examensmål: "visa sådana kunskaper i förskoledidaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det förskolepedagogiska området och inom de ämnesområden som utbildningen avser samt för yrkesutövningen i övrigt".

Didaktisk kunskap behandlas under hela utbildningen, på alla tre progressionsnivåerna. Det i självvärderingen presenterade innehållet och sättet att organisera kunskapsutveckling i ämne och ämnesdidaktik bedöms vara i tydlig samklang med examensordningen och ger goda förutsättningar för progression. Utbildningens organisation, struktur, innehåll och examinationsformer, tillsammans med en medveten ansats vad gäller progression, skapar grunden för att säkerställa målpuppfyllelsen. Utbildningens sammantagna personalkompetenser och kompetensutvecklande insatser stärker möjligheten att säkerställa målet. Bedömargruppen vill ändå lyfta vikten av att kopplingen mellan professions- och verksamhetsrelaterad kunskap och ämnesdidaktik ges bättre förutsättningar att stärkas.

Som utvecklingsområde vill bedömargruppen framhäva att begreppet "undervisning", bör uppmärksammas och problematiseras i högre utsträckning. Bedömargruppen ser ett behov av att begreppet utvecklas och att dess innehåll tydliggörs med hjälp av litteraturreferenser i utbildningens kursplaner och examinationsuppgifter, både för de olika lärargrupperna och för studenter i utbildningen, för att säkerställa att utbildningen ska kunna uppnå målen i examensordningen.

Utbildningen säkerställer inte genom utformning, genomförande och examination, att studenterna, när examen utfärdas, uppnått följande examensmål: "visa kännedom om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, samt om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen".

Bedömargruppen konstaterar att i de självständiga arbeten som granskats, uppnås målets olika delar, endast i några få arbeten. Särskilda brister visas vad gäller studenternas kännedom om vetenskapsteori och olika begrepp samt forskningsmetoder. I självvärderingen framkommer att förändringar i utbildningen har skett efter det att de självständiga arbeten som ingått i bedömarunderlaget tillkom, så att moment som stärker det akademiska skrivandet har införts redan från utbildningens första kurser. Uppmärksamheten kring akademiskt skrivande i utbildningen redan tidigt och kontinuerligt i utbildningen har gjort att frågor som knyter an till vetenskaplig grund och vetenskapsteori kommit mer i fokus så att studenterna utvecklar sin förmåga att skriftligen motivera och formulera valda forskningsmetoder. Bedömargruppen väger in de förändringar som lärosätet gjort, men noterar samtidigt att tydliga lärandemål om vetenskapsteori saknas i de kurser som lärosätet hänvisat till i självvärdering och intervju (Utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) 1, Forskningsmetod för lärare, Självständigt examensarbete) samt att litteraturstödet för kunskapsutveckling om vetenskapsteori är svagt i dessa kurser. I självvärderingen återfinns en tydlig struktur i matrisform, som anger vilka forskningsmetoder som behandlas i den högskoleförlagda undervisningen, vilka teoretiska perspektiv som kan relateras till dessa, samt vilken kurs- och referenslitteratur som används. Detta vill bedömargruppen framhäva som ett gott exempel.

Datum
2017-10-31Reg.nr
411-00413-16

Som särskilda utvecklingsområden vill bedömargruppen framhålla fortsatt fokus på akademiskt skrivande, forskningsmetoder och hur kännedom om både kvalitativ och kvantitativ metod examineras, samt studenternas förtrogenhet med begreppen vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Det är särskilt angeläget att utbildningen gör förändringar, så att vetenskapsteori tydliggörs för studenter och lärare som kursinnehåll och mål för lärandet, och att alla delar av målet prövas i examination.

Utbildningens utformning och genomförande främjar studenternas lärande och inbjuder studenterna att ta en aktiv roll i lärandeprocesserna och detta återspeglas i bedömningen av studenterna.

Utbildningens genomförande visar på variation av undervisnings- och examinationsformer. Studenternas aktiva del i utbildningen understryks och förutsättningar för den skapas genom olika arbets- och kanske framför allt examinationsformer, som förutsätter studenternas aktiva roll. Lärosätet främjar på olika sätt studenternas lärande och ansvarstagande för utbildningen och arbetar för att ta hänsyn till deras förutsättningar. Under utbildningen första del finns det fler lärare tillgängliga och antalet lärarledda timmar är högre samt att inriktningen på studentaktivitet hög. Detta syftar också till att minska avhoppet från utbildningen. En ambitiös insats för att stödja studenter som kommit efter i studierna redovisas, och ska framhållas som ett gott exempel vid utbildningen. I självvärderingen framgår att lärosätet arbetar med att ge studenterna lämplig vägledning och stöd där det behövs och samtidigt uppmuntrar studenterna till självständighet och att i högre grad tar ett eget ansvar för studierna.

Utbildningens utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp i syfte att säkerställa måluppfyllelsen. Resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Uppföljningen av utbildningen sker bland annat genom en rad beslutande och beredande organ såsom fakultetsnämnd, programkollegium, handledarkollegium och branschråd, som ger förutsättningar för att relevanta perspektiv kan bli hörda och tillgodose. Ansvarsområden för uppföljning är tydliga och möjligheterna att verka för kvalitetsutveckling och återkoppling är goda. Möjligheten till måluppfyllelse stöds också av formaliserade instrument som examensmatris, kursutvärderingar, kursanalyser samt programutvärderingar som vid behov leder till åtgärder och återkoppling.

Studenterna har en viktig roll både som utvärderare och som relevanta intressenter för utvärderingarnas resultat. En svårighet som belyses, och som är väl känd, är studenternas representation vid de återkommande utvärderingarna. Möjligheterna för studenterna att delta i utvärderingarna finns, men intresset är begränsat. Detta kan rubriceras som ett angeläget utvecklingsområde.

Självvärderingen ger flera exempel på hur utvärderingar lett till förändringar av kursinnehåll, kursernas placering i utbildningen och kursernas omfattning. Exempelvis har en ny kurs, Introduktion till ämnesdidaktik i förskolan, utvecklats då studenterna hade betydande svårigheter med den ämnesdidaktiska kursen senare i utbildningen. Placeringen under utbildningen av de olika perioderna av verksamhetsförlagd utbildning har också förändrats, bland annat efter synpunkter från studenterna. Lärosätet redovisar sammanfattningsvis ett genomtänkt och systematiskt

Datum
2017-10-31Reg.nr
411-00413-16

uppföljningsarbete. System föreligger för att säkra överensstämmelse mellan examensmål och lärandemål i nya utbildningar, för att utvärdera kurser, program och verksamhetsförlagd utbildning. Rutiner föreligger för att sammanställa och återskildra resultaten till relevanta intressenter. Bedömargruppen vill dock framhålla behovet av att utveckla former för utvärdering och uppföljning som säkrar ett större studentdeltagande och att studenternas inflytande över kursplaner möjliggörs.

Aspektområde: Utformning, genomförande och resultat**Aspekt: Måluppfyllelse av kunskapsformen färdighet och förmåga**

Bedömning med motivering: Utbildningen säkerställer genom utformning, genomförande och examination att studenterna, när examen utfärdas, uppnått följande examensmål: "visa förmåga att tillämpa sådan förskoledidaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det förskolepedagogiska området och inom de ämnesområden som utbildningen avser samt för yrkesutövningen i övrigt".

Utbildningen säkerställer genom utformning, genomförande och examination att studenterna, när examen utfärdas, uppnått följande examensmål: "visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje barns lärande och utveckling".

Lärosätet beskriver lärandemål och innehåll tydligt och en god koppling mellan examensmål, lärandemål och lärandeaktivitet framträder. Utbildningen inbegriper, genom det studentaktiva lärandet, många aktiviteter där förmåga och färdighet utvecklas, vilket bidrar till säkerställande av målen. Studenterna utvecklar förmågan att planera och genomföra undervisning och den pedagogiska verksamheten. Detta återspeglas exempelvis i fältstudieuppgifter med tillämpningsinriktning och mål för den verksamhetsförlagda utbildningen och examination. Den för hela utbildningen genomarbetade progressionsmodellen uttrycks genom progressionskartor i syfte att följa och utveckla studenternas färdighet och förmåga i förhållande till yrkesrollen. Vid intervjuerna framkom hur den interna, och i organisation och struktur förankrade, samverkan mellan ämnen, verksamhetsförlagd utbildning och det förskolepedagogiska området stödjer och ger förutsättningar för säkrandet av målet. Området didaktik har en stark ställning vid utbildningen, såväl allmändidaktik som ämnesdidaktik, och förskollärostudenterna kan efter examen fortsätta sina studier på avancerad nivå och forskarnivå inom ämnet didaktik.

Det samlade underlaget visar på säkerställande av målen. Begreppet undervisning behöver dock föras in i kursplaner och innehåll, med litteraturreferenser, så att området tydliggörs för studenterna. Området har behandlats på en programdag, vilken vänder sig till all personal i utbildningen. Bedömargruppen uppfattar detta som ett gott exempel på hantering av begrepp och innehåll som är relativt nya i förhållande till förskollärostudenterna. Med utgångspunkt från det samlade materialet menar dock bedömargruppen att detta arbete behöver fördjupas.

Utbildningens utformning och genomförande främjar studenternas lärande och inbjuder studenterna att ta en aktiv roll i lärandeprocesserna och detta återspeglas i bedömningen av studenterna.

Det finns flera goda exempel på att studenternas lärande främjas genom variationer av undervisnings- och examinationsformer. I exempelvis den introducerande kursen i ämnesdidaktik används seminarier och workshops som metoder, och studenterna ska skriva en reflekterande text efter varje seminarium, vilket synliggörs på lärandeplattform. Gemensam planering av verksamhetsförlagd utbildning sker tillsammans med handledare. Det framgår av självvärderingen att

Datum
2017-10-31Reg.nr
411-00413-16

studenternas akademiska skrivande är en utmaning för utbildningen, vilket lett till ett antal åtgärder, däribland tillsättandet av en kursmentor, som stödjer studenternas skrivutveckling. Utbildningens utformning och genomförande bedöms främja studenternas lärande och inbjuder till en ansvarstagande roll i lärande och utvärderingsprocesser, vilket avspeglas i fältstudie- och examinationsuppgifterna. Som framgått tidigare kan det finnas en målkonflikt mellan den studentaktiva ambitionen, med betoning på studenternas eget ansvar, och studenternas uttryckta behov av stöd och aktivt deltagande från lärarens sida.

Utbildningens utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp i syfte att säkerställa måluppfyllelsen. Resultaten av uppföljningarna omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Utbildningen inkluderar en rad beslutande och beredande organ (fakultetsnämnd, programkollegier, handledarkollegium, branschråd med flera) vilka har god kännedom om utbildningen, tydliga ansvarsområden och goda möjligheter att verka för kvalitetsutveckling och återkoppling. Möjligheten till måluppfyllelse stöds också av formaliserade instrument som examensmatris, kursutvärderingar, kursanalyser och programutvärderingar. Studenterna är både utvärderare och relevanta intressenter för utvärderingarnas resultat. En svårighet som belyses, och som är väl känd, är att stärka studenternas intresse för att delta i de återkommande utvärderingarna. Studenternas aktiva medverkan i uppföljningsprocesser är ett stort generellt problem, som även avspeglades vid intervjun där studentrepresentanter saknades, och utgör ett tydligt utvecklingsområde.

Lärosätet redovisar sammanfattningsvis ett genomtänkt och gediget systematiskt uppföljningsarbete. System föreligger för att säkra överensstämmelse mellan examensmål och lärandemål, för att utvärdera kurser, program och verksamhetsförlagd utbildning. Det föreligger rutiner för att sammanställa och återrapportera resultaten. Studenternas aktiva deltagande återstår att säkra.

Aspektområde: Utformning, genomförande och resultat**Aspekt: Måluppfyllelse av kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt**

Bedömning med motivering: Utbildningen säkerställer genom utformning, genomförande och examination att studenterna, när examen utfärdas, "visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling".

Det samlade materialet visar att utformningen, genomförandet och examinationen ger goda förutsättningar för att studenterna uppnår målet. Kopplingen mellan lärandemål, aktiviteter och examinationer bedöms som god. Målet behandlas och examineras i utbildningens alla delar, såväl i förskolepedagogiska området, med ämnes- och ämnesdidaktiska studier, den utbildningsvetenskapliga kärnan som i den verksamhetsförlagda utbildningen. Vetenskapliga och etiska aspekter bedöms vara säkerställda genom hela utbildningen. Det samhällliga perspektivet är något begränsat då det framför allt kopplas till kunskap och förståelse av barn/barndom/barnkultur och familj/vårdnadshavare. Bedömargruppen ser därför en utvidgning av samhällsperspektivet och förstärkning av detta som angelägen, liksom vad gäller behandlingen av mänskliga rättigheter och barnets rättigheter enligt konventionen om barnets rättigheter. Analysbegreppen genus, etnicitet, klass, ålder återkommer under utbildningen och bidrar till säkerställandet av målet. Särskild tyngd läggs vid lärande för hållbar utveckling.

Datum
2017-10-31Reg.nr
411-00413-16

Utbildningens utformning och genomförande främjar studenternas lärande och inbjuder studenterna att ta en aktiv roll i lärandeprocesserna som återspeglas i bedömningen av studenterna.

Studenternas lärande främjas genom variationer av undervisnings- och examinationsformer, liksom av varierande fältstudieuppgifter. Det samlade underlaget visar hur variationen syftar till att möta studenter med olika förutsättningar för lärande och skrivande. Utbildningen utformas och genomförs i aktiv relation till studentgruppernas förutsättningar och olika former av stöd för detta har utvecklats som särskilt språkstöd och en mentorsfunktion. Det framgår av självvärderingen att studenternas förmåga att skriva på en akademisk nivå är en utmaning för utbildningen och dess resultat, vilket lett till ett antal åtgärder, däribland en kursmentor, som stödjer studenternas skrivutveckling. Utbildningens utformning och genomförande bedöms främja studenternas lärande och inbjuder till en ansvarstagande roll i lärande och utvärderingsprocesser, vilket avspeglas i fältstudie- och examinationsuppgifterna.

Utbildningens utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp i syfte att säkerställa måluppfyllelsen. Resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Utbildningen har ett väl utvecklat system och organisation för uppföljning med relevanta intressenter och redovisar exempel på förändringsarbete relaterat till genomförda utvärderingar, som exempelvis kursen om Barns utveckling och lärande, och en ny kurs Introduktion till ämnesdidaktik i förskolan har införts för att underlätta ämnesstudierna i termin tre. Såväl förskoledidaktik, som ämnesdidaktik och akademiskt skrivande har förstärkts i utbildningen som ett resultat av utvärdering och uppföljning av resultat.

Sammanvägd bedömning av aspektområdet utformning, genomförande och resultat

Bedömning med motivering: Aspektområdet utformning, genomförande och resultat bedöms sammantaget vara tillfredsställande.

Utbildningen säkerställer genom utformning, genomförande och examination att studenterna, när examen utfärdas, visar kunskaper inom det förskolepedagogiska området och ämnesområdet samt visar kunskaper i förskoledidaktik och ämnesdidaktik. Dock säkerställer inte utbildningen att studenterna har kännedom om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder när examen utfärdas. Detta framgår särskilt i bedömningen av de självständiga arbetena. Utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställer att studenterna uppnått samtliga mål inom kunskapsområde färdighet och förmåga samt värderingsförmåga och förhållningssätt. Utbildningen följs systematiskt upp i syfte att säkerställa måluppfyllelsen och resultaten av uppföljning omsätts i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter. Utbildningens utformning och genomförande främjar studenternas lärande och inbjuder studenterna att ta en aktiv roll i lärandeprocesserna och detta återspeglas i bedömningen av studenterna.

Bedömargruppen vill särskilt lyfta fram följande styrkor och goda exempel inom aspektområdet:

- Lärosätet har byggt upp en akademisk professionsutbildning utifrån progression i utformning och genomförande i tre på varandra följande steg/nivåer: grundläggande, befästa och fördjupa.
- Utbildningen har för att möta och stödja sina studentgruppers behov vidtagit åtgärder som lett till förändringar av kursinnehåll, introduktion av nya kurser, förstärkning av innehåll som exempelvis akademiskt skrivande och införandet av funktioner som språkstöd och mentor.
- Lärosätet genomför kompetensutvecklingsinsatser och programdagar, vilka syftar till ökad och

Datum
2017-10-31Reg.nr
411-00413-16

generell kunskap om förskoleverksamhet och profession, för all personal som arbetar i utbildningen.

- Lärosätet håller på att utveckla funktioner för att stödja studenter som kommit efter i studierna.

Bedömargruppen vill lyfta följande områden som utvecklingsområden:

- Ämnesstudiernas professions- och förskoleanknytning behöver stärkas.
- Forskningsanknytningen behöver stärkas och göras tydligare för studenterna.
- Området och begreppet "undervisning" behöver behandlas på ett fördjupat sätt i utbildningen, i kursinnehåll, fältstudier och examination, samt i relation till såväl som kunskap och förståelse som färdighet och förmåga.
- Utbildningen bör ha fortsatt fokus på sambandet mellan examensmål, lärandemål, kursinnehåll, och examination, särskilt med avseende på arbetet med akademiskt skrivande, forskningsmetoder och examination av metoder. Lärandemål för vetenskapsteori bör tydliggöras.
- Åtgärder bör vidtas för att öka studenternas deltagande i utvärderingar och uppföljningar av utbildningen samt i olika organ och råd.

Perspektiv: Arbetslivsperspektiv

Bedömning med motivering: Utbildningen är användbar och förbereder studenter för ett föränderligt arbetsliv.

Utbildningens användbarhet stöds av formella organ och strukturer liksom av utbildningens organisation, innehåll och examinationsformer. Arbetslivsperspektivet är centralt i utbildningen, och utgör ett styrkeområde som innefattar flera goda exempel. Bedömargruppen vill särskilt framhålla följande punkter som bakgrund till vår bedömning:

- Via en samverkansarena anordnas bland annat seminarieserier som vänder sig till studenter, lärarutbildare och förskolepersonal.
- En årlig konferens anordnas dit förskolepersonal och studenterna bjuds in.
- Högskolan deltar i systemet med övningsförskolor, där studenten har kontinuerlig kontakt med sin förskola och har tillgång till ett handledarlag.
- Fältstudier utgör en sammanhållande faktor i utbildningens högskoleförlagda kurser och innebär bland annat att studenten utför kursuppgifter på övningsförskola.
- Utbildningen tillämpar som tidigare framhållits ett system med adjungerade adjunkter. Dessa, som är förskollärare med anställning på en förskola (tjänstgör minst 50 procent) och med tidsbegränsad anställning på högskolan, bedöms bidra med aktuell kunskap om ett arbetsliv i förändring och därmed stärka säkerställandet av arbetslivsperspektivet. De deltar som lärarutbildare i verksamhetsförlagd utbildning (VFU) samt i vissa högskoleförlagda kurser.
- Återkommande träffar genomförs med handledare och handledarkollegier för att följa de studerandes resultat, och vid behov vidta åtgärder för att förändra utformning och innehåll i utbildningen.

Utbildningens utformning och genomförande följs systematiskt upp för att säkerställa att utbildningen är användbar och förbereder för arbetslivet. Resultaten av en uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

I det samlade underlaget framkommer att systematisk uppföljning av verksamheten sker genom möten mellan högskolan och företrädare för huvudmän och genom att högskolans ansvariga för verksamhetsförlagd utbildning träffar centrala kontaktpersoner hos huvudmännen. Resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder exempelvis genom förstärkning av kursmoment, förändring

Datum
2017-10-31Reg.nr
411-00413-16

av uppgifter, utveckling av innehåll, och genom strategiska satsningar för förstärkning av viss kompetens, till exempel genom rekryteringar. Lärosätet har kontinuerlig uppföljning genom möte med företrädarna för skolhuvudmännen. Återkoppling sker till studenterna under pågående utbildning. I de forum som föreligger för träffar mellan verksamhet och högskola ges möjlighet till återkoppling, liksom i specifika branschråd. Alumnverksamhet är under uppbyggnad och implementering av en kontaktdatabas och identifikation av alumner pågår. Då utbildningen är förhållandevis ny föreligger enbart två kullar alumner.

Arbetslivsperspektivet i utbildningen bedöms sammantaget vara tillfredsställande.

Perspektiv: Studentperspektiv

Bedömning med motivering: Utbildningen verkar för att studenterna ska ta en aktiv del i arbetet med att utveckla utbildningen.

Utbildningens ambition att säkerställa studenternas medverkan och inflytande avspeglas i formella strukturer, där studenterna har möjlighet att utse representanter, och de är också representerade i utbildnings- och branschråd. Denna ambition uttrycks även genom utvärderingar på kurs- och programnivå, och också i den vardagliga seminarie- och arbetskulturen. Området inbegriper dock flera utmaningar. Dels gäller detta att utveckla inflytande där det inte finns, dels att vidareutveckla former för deltagande och inflytande som finns – men som inte uppnår syftet att studenterna deltar aktivt i arbetet med att utveckla utbildningen.

Två områden för vidare utveckling lyfts fram som exempel i självvärderingen. Dels gäller det studenternas delaktighet i ämneskollegierna vilket hittills saknats, men som ska tillföras, dels gäller det studentinflytandet över kursplaner, som behöver utvecklas. Svårigheten är påtaglig att hitta studenter som är villiga att delta som representanter i olika råd och kollegier och att få uppslutning kring utvärderingen av de egna studierna. Möjligheterna finns: Utbildningen verkar för att studenterna ska ta en aktiv del i arbetet med att utveckla utbildningen genom bland annat kursutvärderingar, programutvärderingar och kursplanegrupper. Organisationen för detta arbete är på plats, men når inte sina syften. Bedömargruppen ser detta som ett angeläget utvecklingsområde.

Utbildningen följs systematiskt upp för att säkerställa att studentinflytandet används i kvalitetssäkring och utveckling av utbildningen. Resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Studentperspektivet följs systematiskt upp i de formella råd och sammanhang som har studentrepresentation. Det följs också upp genom de former som vänder sig till alla studenter, det vill säga kurs- och programutvärderingar. Resultatet av uppföljning omsätts vid behov till åtgärder. Återkopplingen från de genomförda utvärderingarna sker både till dem som svarat på enkäterna och dem som ska gå kursen nästa gång, vilket bedöms som ett positivt exempel på att försöka öka intresset och delaktigheten i utvärderingarna. Deltagandet är dock begränsat i flertalet av de sammanhang som finns för studenterna att uttrycka sina åsikter och påverka och ta ansvar för sin utbildning.

Bedömargruppen vill framhäva att studentdeltagande och studentperspektivet på utbildningen och utvecklingen av utbildningen utgör ett angeläget utvecklingsområde.

Studentperspektivet i utbildningen bedöms sammantaget vara tillfredsställande.

Datum
2017-10-31Reg.nr
411-00413-16**Perspektiv: Jämställdhetsperspektiv**

Bedömning med motivering: Ett jämställdhetsperspektiv är integrerat i utbildningens utformning och genomförande.

Jämställdhetsperspektivet behandlas huvudsakligen som ett innehållsområde i utbildningen, utifrån följande examensmål: "visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten". Detta mål synes väl uppnått och arbetet genomförs på ett varierat, välgrundat och genomarbetat sätt. En kartläggning i relation till examensmålet ovan visade att 11 av 19 kurser på förskolläraryrket innehåller aspekter av jämställdhet och genus. Här varierar fokus mellan att beröra den egna utbildningen och ämnet kontra genus och jämställdhet i den kommande verksamheten, där den senare aspekten bedöms vara huvudsakligt fokus. Redovisningen av forskning och forsknings- och utvecklingsprojekt vid intervjuerna tydliggjorde också att dessa frågor och perspektiv är väl representerade i den egna forskningen. Bedömargruppen vill framhäva vikten av att vidareutveckla detta område och att rikta mer fokus mot den egna utbildningens jämställdhets- och genusfrågor, samt att säkerställa en teoretisk och innehållslig progression. Detta framställdes även som ett utvecklingsområde vid intervjuer och i viss mån också i självvärderingen. Vad gäller könsfördelningen i utbildningen har lärosätet på flera sätt uppmärksammat denna och sökt påverka den ojämna fördelningen bland de förskollärestuderande. Flera goda exempel på initiativ inom området föreligger. Bland dessa initiativ finns temadagar med studie- och yrkesvägledare samt ett webbaserat utbildningspaket.

Utbildningen följs systematiskt upp för att säkerställa att ett jämställdhetsperspektiv är integrerat i utbildningens utformning och genomförande. Resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Jämställdhetsperspektivet, avseende könsfördelning, och framför allt jämställdhets- och genusaspekter i kursinnehållet har följts upp systematiskt och resultatet från uppföljningen har lett till åtgärder. I utbildningen har könsfördelningen stått i fokus för kartläggning och processtudier. Den sneda könsfördelningen har lett till åtgärder både för att både kunna rekrytera en ökad andel män och även att behålla dem under utbildningens gång, det vill säga åtgärder såväl före som under utbildning. Bland åtgärderna finns införandet av ett mentorsprogram. Återkopplingen sker till relevanta intressenter men förefaller inte vara systematisk. Bedömargruppen vill lyfta behovet av ökad uppmärksamhet på jämställdhet i frågor i den egna utbildningen. Vad gäller förskolans verksamhet och profession sker redan en problematisering av innehåll, bedömning, kommunikation, miljö, ledarskap, värden med mera utifrån ett jämställdhetsperspektiv, där bland annat frågor kring könskodning uppmärksammas. Denna problematisering bör riktas även mot den egna förskolläraryrket. Området motsvarar ett angeläget utvecklingsområde för lärosätet och utbildningen.

Jämställdhetsperspektivet i utbildningen bedöms sammantaget vara tillfredsställande.

Sammanvägd bedömning av aspektområdet uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: Aspektområdet uppföljning, åtgärder och återkoppling bedöms sammantaget vara tillfredsställande. Lärosätet redovisar sammanfattningsvis ett genomtänkt och gediget systematiskt uppföljningsarbete. Lärarnas sammantagna kompetens och kompetensutveckling samt utbildningens forskningsanknytning och samverkan med det omgivande samhället följs systematiskt upp. System föreligger för att säkra överensstämmelse mellan examensmål och lärandemål och för att utvärdera kurser, program och verksamhetsförlagd utbildning.

Datum
2017-10-31Reg.nr
411-00413-16

Jämställdhetsperspektivet, avseende könsfördelning, och framför allt jämställdhets- och genusaspekter i kursinnehållet har följts upp systematiskt och resultatet från uppföljningen har lett till åtgärder. Överlag föreligger det rutiner för att sammanställa och återrapportera resultaten till berörda parter inom samtliga aspekter och perspektiv utom jämställdhetsperspektivet.

Som goda exempel kan nämnas att såväl förskoledidaktik som ämnesdidaktik och akademiskt skrivande har förstärkts i utbildningen, som ett resultat av utvärdering och uppföljning av resultat.

Studenternas delaktighet i utvärdering, uppföljning och återkoppling vad avser utbildningens utformning, genomförande och examination behöver förstärkas och systematiskt följas upp. Detta framhålls som ett angeläget utvecklingsområde. Lärosätet är väl medvetet om problematiken, men det finns inga förslag på hur det generella studentdeltagandet i utvärderingar och uppföljningar kan stärkas.

Samlat omdöme: Hög kvalitet

Bedömning med motivering: Sammantaget visar underlagen att utbildningen håller hög kvalitet.

Aspektområdet miljö, resurser och område bedöms som helhet vara tillfredsställande. När det gäller aspekten personal vill bedömargruppen särskilt lyfta som ett gott exempel att förskollärarytbildningen har satsat på adjungerade lärare. Vad avser utvecklingsområden vill bedömargruppen nämna följande områden:

- Att, till studenter och andra intresserade, tydligare kommunicera den vid lärosätet pågående och nyss avslutade forskningen, både på senior nivå och doktorandnivå.
- Att fullfölja de ambitioner som uttrycks i självvärdering och ledningsintervjuer om ökad satsning på utbildningsvetenskaplig forskning, för att stödja forskningsutveckling och forskningsanknytning samt för att underlätta rekryteringen av forskarutbildade lärare till utbildningen.
- Att öka andelen forskarutbildade lärare i utbildningen. Detta mål gynnas av ovanstående insatser, men kräver också extern rekrytering.

Aspektområdet utformning, genomförande och resultat bedöms som helhet vara tillfredsställande. När det gäller målet "visa kännedom om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, samt om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen" är bedömningen att utbildningen inte säkerställer studenternas måluppfyllelse vilket särskilt framgår i bedömningen av de självständiga arbetena. Bedömargruppen ser följande utvecklingsområden:

- Ämnesstudiernas professions- och förskoleanknytning behöver stärkas.
- Forskningsanknytningen behöver stärkas och göras tydligare för studenterna.
- Området och begreppet "undervisning" behöver behandlas på ett fördjupat sätt i utbildningen, i kursinnehåll, fältstudier och examination, samt i relation till såväl som kunskap och förståelse som färdighet och förmåga.
- Utbildningen bör ha fortsatt fokus på sambandet mellan examensmål, lärandemål, kursinnehåll, och examination, särskilt med avseende på arbetet med akademiskt skrivande, forskningsmetoder och examination av metoder. Lärandemål för vetenskapsteori bör tydliggöras.

Arbetslivsperspektivet bedöms som tillfredsställande. Arbetslivsperspektivet är centralt i utbildningen, och utgör ett påtagligt styrkeområde, vilket bedömargruppen vill framhäva.

Studentperspektivet bedöms som tillfredsställande. Bedömargruppen vill dock framhäva att

studentdeltagandet vid uppföljning och utveckling av utbildningen utgör ett angeläget utvecklingsområde.

Jämställdhetsperspektivet bedöms som tillfredsställande. Bedömargruppen vill lyfta behovet av en vidareutveckling och ökad problematiseringen av kön och jämställdhet i förhållande till innehåll, kommunikation, miljö, ledarskap, värden och så vidare, mot den egna förskollärarytbildningen.

Aspektområdet uppföljning, åtgärder och återkoppling bedöms som helhet och inom alla aspekter vara tillfredsställande. Som goda exempel kan nämnas att såväl förskoledidaktik som ämnesdidaktik och akademiskt skrivande har förstärkts i utbildningen som ett resultat av utvärdering och uppföljning. Studenternas delaktighet i utvärdering och uppföljning av utbildningens utformning, genomförande och examination behöver dock förstärkas och systematiskt följas upp.

Bilaga 2

Bedömarksgruppen och anmälda jäv

Bedömare/Lärosäte	Högskolan Kristianstad	Mälardalens högskola
Per Edberg, Umeå kommun		
Professor Ann Quennerstedt, Örebro universitet		
Professor Ingegerd Tallberg-Broman, Malmö högskola		
Madelene Viinikka, Högskolan Väst		

Bilaga 3

Redovisning av underlag från respektive lärosäte¹

Högskolan Kristianstad

Huvudområde/ examen	Självvärdering	Självständiga arbeten	Intervju lärosäte	Intervju studenter
Förskollärarexamen	Ja	11	Ja	Ja

Mälardalens högskola

Huvudområde/ examen	Självvärdering	Självständiga arbeten	Intervju lärosäte	Intervju studenter
Förskollärarexamen	Ja	14	Ja	Nej

Redovisning av övriga underlag

Utöver de underlag som lärosätena har skickat in har UKÄ tagit fram nyckeltal över genomströmningen i form av andelen kvarvaro på den aktuella utbildningen vid lärosätet från och med höstterminen 2013 till och med vårterminen 2016.

¹ För varje utbildning (exempelvis kandidatexamen i x vid lärosäte x) granskar bedömarna ett slumpmässigt urval av självständiga arbeten. Urvalets storlek är mellan 1 och 16 arbeten, och varierar beroende på det totala antalet godkända självständiga arbeten vid en utbildning under en bestämd period. Om antalet arbeten totalt är fem eller färre, väljs alla arbeten och det blir en totalundersökning. Därefter blir det ett urval. I realiteten innebär urvalsmodellen att av upp till 20 arbeten granskas minst hälften, sedan avtar ökningen i urvalsstorlekarna. Vid exempelvis 125 arbeten är urvalet 14. Maximalt kan det bli 16 arbeten i urvalet av en population om 399 arbeten eller fler.

Bilaga 4

Lärosätenas svar på delning av preliminära yttranden

Högskolan Kristianstad
291 88 Kristianstad
044-20 30 00
www.hkr.se

Svar på preliminärt yttrande gällande pilotutvärdering av förskollärarytbildning vid högskolan Kristianstad.

Högskolan Kristianstad har beretts möjlighet att kontrollera det preliminära yttrandet rörande pilotutvärderingen av lärosätets förskollärarytbildning. I detta sammanhang vill vi peka på det vi uppfattar som sakfel och möjliga missförstånd i bedömningen av högskolans kvalitetsarbete. De förtydligande som vi ger kan till stor del bero på att vi inte har varit tillräckligt tydliga i vår självvärderingsrapport och att vi i självvärderingen fokuserat på att beskriva hur det förhåller sig inom förskollärarytbildningen och inte på högskoleövergripande nivå. Vi har helt enkelt missuppfattat detta. Därför kommer vi nedan att redovisa hur Högskolan Kristianstads verksamhets- och kvalitetsstyrningsarbete inklusive uppföljningsrutiner är designat. Vi kommer också att exemplifiera med hur detta påverkar planering, uppföljning och utveckling av förskollärarytprogrammet.

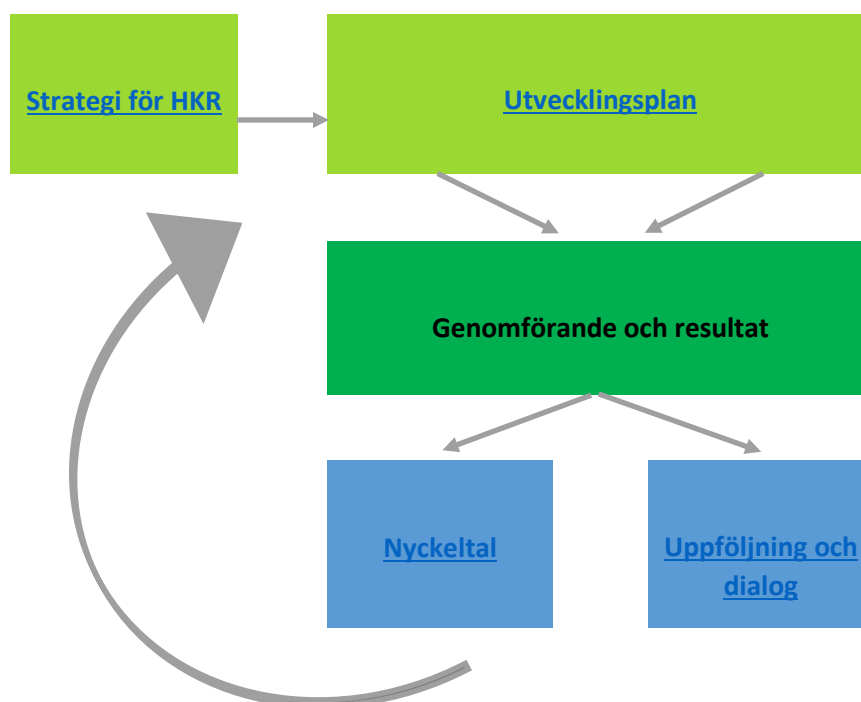
Uppföljning i verksamhetsutvecklingssystemet (VUS) vid högskolan Kristianstad

När det gäller att säkerställa att utbildningen vid HKR håller hög kvalitet sägs det, i det preliminära yttrandet, att högskolan behöver utveckla systematisk uppföljning.

Yttrandet får oss att förstå att vi inte tillräckligt har beskrivit lärosätets övergripande system för verksamhetsutveckling, planering, uppföljning och kvalitet vid högskolan Kristianstad. Vi menar att högskolan har systematisk uppföljning av samtliga i yttrandet nämnda aspekter, kompetens och kompetensutveckling, Utbildningens forskningsbas och forskningsanknytning, lärosätets samverkansaktiviteter, Integreringen av ett jämställdhetsperspektiv, samt återkoppling till relevanta intressenter, inom arbetslivsperspektivet. Vi beklagar att dessa inte tillräckligt tydligt beskrivits i vår rapport. Därför vill vi kort komplettera vår framställan med en beskrivning av centrala komponenter i den systematiska uppföljning som sker vid vårt lärosäte, sammanfattningsvis som nedan.

Uppföljning i verksamhetsutvecklingssystemet (som också utgör en stor del i HKR:s kvalitetssäkringssystem) sker systematiskt genom lärosätets verksamhetsutvecklingssystem. Processen syftar till att utveckla verksamheten med kvalitet och uppnå vision, mål och uppdrag.

Modellen beskriver processen i Verksamhetsutvecklingssystemet (använd länkarna för mer information)

Verksamhetsutveckling (VUP) och uppföljning av förskollärarytbildningen – ett exempel

[Förskollärarytbildningens verksamhetsutvecklingsdialog](#)

Vid utvecklingsdialogen 2016 togs följande utvecklingsmål upp:

”Utvecklingsmål 3: En utbildning på vetenskaplig grund (Hållbarhet, Långsiktigt lärande)

Vi hoppas få professor/gästprofessor och diskussioner förs nu med sektionsledningen. Vi har goda erfarenheter av det. Det är i högsta grad en programangelägenhet. De blir förebilder och programmet får någon som kan driva vissa frågor och det speglar sig i vad som kan hända med kurser osv.”

[Förskollärarytbildningens utvecklingsplan](#) inför 2017 innehöll exempelvis:

”**Vidareutveckling av forskningsmiljön/-er** med relation till utbildningen och utbildningens frågor, verka för en **professor/gäst-professor** med inriktning förskola; yngre barns lärande, barndom och/el profession. Detta behov förefaller akut.

Ansvar: Programansvarig i samarbete med KA och forskningsledare för forskargruppen Barndom, Lärande och Utbildning (BALU) fortsätta kommunicera behovet med sektionsledning och berörd AC.

Uppföljning: kontinuerligt vid aktuella forum och dialoger”

I [förskollärarytbildningens verksamhetsutvecklingsrapport](#) från september 2017 (VUR) kan vi se följande:

Utvecklingsmål	Status måluppfyllelse och kommentar
<i>Vidareutveckling av forskningsmiljön med relation till utbildningen: Verka för en professor/gäst-professor med inriktning förskola; yngre barns lärande, barndom och profession.</i>	<i>Inför höstterminen -17 anställdes gästprofessor Eva Ärlemalm Hagsér med särskilt uppdrag att ingå i och utveckla forskningen i forskargruppen Barndom, Lärande och Utbildning (BALU). Anställningen är på 20 % och löper under 2017. Målet är för närvarande uppnått behov av en långsiktig lösning finns.</i>

Högskoleövergripande uppföljningsrapport

Verksamhetsutvecklingsrapporterna analyseras tillsammans med en uppföljning av den övergripande verksamhetsutvecklingsplanen ([ÖVUR](#)). På så sätt ger ÖVUR en samlad bild av hur högskolans verksamhet utvecklas. ÖVUR rapporteras till högskolestyrelsen och sprids till verksamhetens olika företrädare. ÖVUR skrivs halv- och helårsvis och kopplas till högskolans strategi och uppdrag.

Kompetensförsörjning, forskning, samverkan, arbetslivets perspektiv och jämställdhetsintegrering

Bedömargruppen identifierar ett behov av att utveckla systematisk uppföljning vad gäller medarbetarnas kompetens och kompetensutveckling, utbildningens forskningsbas och forskningsanknytning, samverkansaktiviteter samt jämställdhetsintegrering.

Medarbetarnas kompetens och kompetensförsörjning

Enligt det preliminära yttrandet görs bedömningen att personalens kompetens och kompetensutveckling inte följs upp systematiskt.

Lärosätets samlade kompetensförsörjning och kompetensutveckling planeras och följs upp, som nämnt ovan, i högskolans system för verksamhetsstyrning. Utöver detta följs den enskilde medarbetarens kompetensutveckling upp i samband med de årliga medarbetarsamtalen som alla anställda har med sin avdelningschef. De avdelningschefer som tillsammans har ansvar för att bemanna och kompetensförsörja förskollärarytbildningen träffas kontinuerligt för avstämningar kring önskvärda kompetensutvecklingsåtgärder och

rekryteringar.(Läs mer om: [kompetensförsörjning \(åtgärder tidsplan och mall\)](#), [kompetensutveckling \(policy\)](#))

Utöver fast tid för kompetensutveckling och mötesdeltagande har den enskilde möjlighet att, sedan 2015, ansöka om tid för [kvalitetsutvecklingsprojekt](#), vilka följs upp av Rådet för kvalitetsutveckling (exempel på [anvisningar](#)). Erfarenheter delas och följs upp på den årliga [kvalitetskonferensen](#).

Lärosätets samlade kompetensförsörjning planeras och följs upp på sektionnivå i de strategiska kompetensförsörjningsplaner som upprättas och kommuniceras med rektor och Högskolans styrelse ([Kompetensförsörjningsplan 2017-2020 för sektionen Lärande och miljö](#))

Forskning

Enligt det preliminära yttrandet saknas systematisk uppföljning av den forskning, dess inriktning och omfattning, som bedrivs vid det egna lärosätet. Det framgår heller inte hur uppföljningsresultat gällande forskningsanknytning omsätts i utbildningen.

Samlad forskningsbas och forskningsanknytning planeras och följs upp utifrån högskolans [forskningsstrategi](#) och de årliga rektorsdirektiv som ges till forskningsnämnden för fördelning av forskningsresurser. Systemet innebär att forskningsaktiviteter följs upp och att sökbara forskningsmedel fördelar utifrån strategiska bedömningar. Förskolläraryrket är ett av HKR:s största program och utgör ett prioriterat område i tilldelningen av forskningsmedel.

Arbetslivsperspektivet och samverkan

Vidare saknas, enligt det preliminära yttrandet, systematisk uppföljning av utbildningens samverkansarbete med nationella och regionala aktörer och handledare i den verksamhetsförlagda utbildningen. utveckling behövs gällande återkoppling till relevanta intressenter, inte minst inom arbetslivsperspektivet.

Arbetslivsperspektivet följs upp i en årligen genomförd programutvärdering där bl.a. studenternas upplevelse av arbetslivsperspektivet inom utbildningen utvärderas. Utfallet rapporteras till programgruppen (dvs programansvarig och kursansvariga), till studentgruppen vid dialogmöte samt till programrådet (programmets referensgrupp dvs externa och interna ledamöter inklusive studenter). Utfallet bearbetas i respektive grupp sammanställs och åtgärder föreslås. Åtgärderna beslutas i programgruppen och åtgärdsplan upprättas. Åtgärdsplanen ligger därefter till grund vid upprättande av utvecklingsplan för kommande år och för budgetäskanden.

Arbetslivsperspektivet tydliggörs också i VFU-organisationens systematiska kvalitetsarbete. För att säkra kvaliteten på VFU-platserna har HKR kommunsamordnarträffar en gång per termin där alla VFU-samordnare i avtalskommunerna och från friskolor som tar emot våra studenter bjuds in. Agendan på träffarna kan vara VFU-placeringar, nya uppdateringar i systemet VFU-studieplanering, programpresentation av programansvarig, aktuell VFU-forskning med fokus på handledning, presentation av utvecklingsarbeten från HKR och

workshops kring olika diskussionspunkter. Inför varje träff samlas frågeställningar in för att på så sätt få en systematisk kvalitetssäkring. Vid träffen avsätts alltså tid till att lyfta frågorna från deltagarna men också HKR:s frågor med avsikt att kvalitetssäkra. Deltagarna delger varandra också sina goda exempel

Som en del i arbetslivsperspektivet kan utbildningens valideringsprogram också lyftas. I förskolläraryt utbildning med inslag av validering tas studenternas erfarenheter från arbetslivet tillvara och studenterna ges möjlighet att validera reell kompetens. Studenterna har en arbetsplats i förskolan där de arbetar parallellt med utbildningen vilket bidrar till integrering av arbetslivsperspektivet i utbildningen. Uppföljning sker genom kursutvärdering och kursutveckling där arbetslivsperspektiv är en del.

Samverkansaktiviteter följs upp i de samordningsorgan som finns med omgivande samhälle och skolhuvudmän ([samverkansstrategi](#)).

Integrering av jämställdhetsperspektiv

I det preliminära yttrandet sägs det att lärosätet saknar systematisk uppföljning av integrering av jämställdhetsperspektivet i utbildningen.

I samma tid som förskolläraryt utbildningens självvärdering skrevs pågick parallellt ett arbete med att utveckla en ny [plan för jämställdhetsintegrering](#). Arbetet med jämställdhetsintegrering följs upp i samband med högskolans ordinarie uppföljning vilket även beskrivs i den jämställdhetsintegreringsplan som beslutats 27 april 2017 ([beslut](#)). Inför arbetet med verksamhetsutvecklingsplaner kommer mål och aktiviteter från jämställdhetsplanen att inkluderas. Utifrån det planeras arbetet i samtliga verksamhetsutvecklingsplaner. I samband med jämställdhetsintegreringen har högskolan anslutits till *Ett jämställt Skåne*, ett initiativ från Länsstyrelsen som uppmärksammar och stödjer myndigheter och organisationer i arbetet med jämställdhet.

Kompletterande uppgifter vad gäller Sammanvägd bedömning av aspektområdet utformning, genomförande och resultat med fokus på följande synpunkt:

Formuleringarna i kursdokumenten omkring kvalitativ och kvantitativ metod behöver stärkas så att behandling, examination och studenternas måluppfyllelse säkras

Förtydliganden: I självvärderingen ges exempel på kurser där kvalitativ och kvantitativ metod behandlas i programmet. Vi vill förtydliga att dessa kurser innehåller det som efterfrågas i yttrandet

Kvalitativ analys behandlas och examineras i kurs [FO105L](#) och i kurs [FO306L](#) Kvantitativ metod examineras i kurs [FO404L](#).

För en närmare beskrivning av respektive aktuella lärandemål, av dess genomförande, examination och betygskriterier hänvisas till:

- Kvalitativ metod [FO105L](#)
- Kvalitativ metod [FO306L](#)

- Kvantitativ metod [FO404L](#)

När det gäller förmåga att göra bedömningar med särskilt beaktande av barnets rättigheter framträder detta varken i lärandemål, lärandeaktiviteter, betygskriterier eller examination.

Förtydligande: Barns rättigheter behandlas i termin 1, [FO105L](#), där lärandemål (10) examineras i *Delprov 4 (6 hp) Förskolläraryrket och styrdokumentens innebörd*. Lärandemålet utgår från mänskliga rättigheter vilket även inkluderar barnkonventionen och därmed barns rättigheter.

- Lärandemål: kunna definiera och kommunicera förskolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och grundläggande demokratiska värderingar (10).

Utbildningen saknar ett integrerat jämställdhetsperspektiv vad gäller en vidgad problematisering av förskolan som könad värde- och arbetskultur, exempelvis omkring de inkluderingar och exkluderingar som kan vara en konsekvens av denna kultur.

Förtydligande: Termin 3 [FO306L](#) har ett lärandemål som direkt rör jämställdhetsperspektivet och examineras i *Delprov 1 (5,5 hp) Pedagogisk mångfald*. Detta lärandemål följs upp under studenternas VFU-period där det ytterligare omsätts och diskuteras.

- Lärandemål: kunna beakta och kommunicera ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten (6)

[Länksamling](#)

Beslutande

Rektor

Handläggare

Julia McNamara

Svar på bedömargruppens preliminära yttrande i UKÄ:s utbildningsutvärdering av förskollärarexamen

Beslut

Rektor beslutar att Mälardalens högskola (MDH) inte har några synpunkter att lämna.

Bakgrund

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) genomför under 2016 och 2017 en pilotutvärdering av lärarutbildningar, för att pröva metoden för utbildningsutvärderingar i det nationella systemet för kvalitetssäkring av högre utbildning. Förskollärarytbildningen vid MDH deltar i denna pilot tillsammans med ytterligare sju lärosäten.

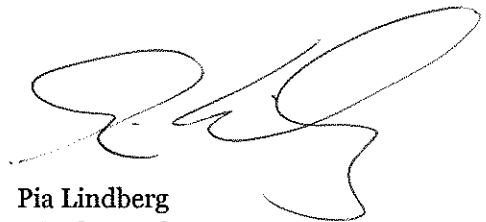
MDH lämnade sin självvärdering till UKÄ i december 2016 och intervjuer med företrädare för utbildningen genomfördes i april 2017. Den 31 augusti 2017 skickades bedömargruppens preliminära yttrande på delning. MDH ges därmed möjlighet att kontrollera innehållet i yttrandet och att inom tre veckor lämna ett svar med eventuella synpunkter på sakfel.

Bedömargruppens yttrande har granskats av den arbetsgrupp vid akademien för utbildning, kultur och kommunikation (UKK) som ansvarade för arbetet med självvärderingen.

Prorektor beslutar i rektors frånvaro, i närvaro av biträdande förvaltningschef Malin Gunnarsson och efter föredragning av akademichef Pia Lindberg.

Peter Gustafsson
Prorektor

Pia Lindberg
Föredragande